І чужому научайтесь,

Свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація:
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ВЕРЕСНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 20, 1967 No. 171. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 19 вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРОМИСЛОВА ПРОДУКЦІЯ В СЕРПНІ цього року збільшилася майже на один відсоток, чим засвідчила, що економіка ЗДА і надалі збільшується в швидшому темпі, як це було в першій половині ц.р. Рада Федеральної Резерви повідомила, що індекс промислової продукції в серпні збільшився на 1.3 пункта, що рівняється 0.8 відсотка. В порівнянні з роками 1957-1959, коли промислова продукція стаовила 100, тепер вона виносить 158. Індекс промислової продукції в липні збільшився був на 1.2 пункта, а не на 1 відсоток, як звітували місяць тому.

ЗАГРОЖЕНА ДОЛЯ ТРЬОХ ДОГОВОРІВ, які ЗДА заключили в червні цього року з Панамською Республікою. Ця маленька Республіка має 1,300.000 населення, але вона спричиняє багато клопоту могутнім ЗДА, які не сміють гостріше виступити проти свого малого партнера, щоб цим кроком не настрашити інші американські країни, які традиційно вже бояться американського імперіялізму, хоч ЗДА не мають навіть на думці здійснювати якийсь імперіялізм. В червні ц.р. ЗДА заключили аж три договори про те, що вони зрікаються суверенности над Зоною Панамського каналу та про те, що на подібних засадах ця країна мала б копати новий океанічний канал через Панаму. Тепер Панамська Республіка не хоче ратифікувати цих договорів, і створюється нове напруження між ЗДА і Панамською Республікою.

ПАНІ ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН ВІДВІДАЄ 7 СТЕЙТІВ, починаючи в середу 20-го вересня. Її подорож триватиме чотири дні і скінчиться в суботу 23-го вересня. Пані Джансон подорожуватиме в товаристві дружини віцепрезидента пані Гюберт Гомфрі. В стейті Міннесота пані Джансон відвідає Громадський Дім в Монтевідео та дім віце-президента в Лейку Веверлі, а по полудні буде в місті Міннеаполісі на відкритті фонтану. В четвер дружина Президента буде на концерті хору в місті Квінсі в стейті Іллиной, а після того відвідає місто Марка Твена Ганнібаль в Мізурі. Увечері буде вона в Колюмбусі, Індіяна, на прийятті в пошану архітектів, які проектували будинки для відновлення міста. В п'ятницю пані Джансон відкриє відпочинковий парк в Мишиґені, а по полудні має звидіти молочну фарму у Висконсині. В суботу вона відвідає Світову Харчову Виставку в повіті Дейн, Висконсин.

81,000-ТОННОВИЙ ЛЮКСУСОВИЙ англійський пасажирський корабель корабельної компанії Кунард „Квін Мері" востаннє перепливає Атлантик. 16-го вересня відплив він із порту Савтгемптону в Англії до Ню Йорку з 1,500 пасажирами, між якими було багато американців, які навмисне прилетіли до Англії, щоб плисти цим кораблем до Ню Йорку. Численні англійці їдуть „для спорту" до Ню Йорку і назад до Англії на те тільки, щоб могти пізніше похвалитися цим „успіхом". Квін Мері відпливе з Ню Йорку 22-го вересня, і це буде її остання пасажирська подорож. До Англії прибуде цей корабель 27-го вересня. В жовтні він відплине Атлянтиком довкола Південної Америки до Лонґ Бічу в Каліфорнії, де буде: готелем, музеєм і центром для різних конвенцій.

У СВІТІ

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ (В'ЄТКОНҐ) ВДЕРЛИСЯ впродовж останніх двох місяців до трьох міст — Гоян, Квантрі і Кванґнґай — із спеціяльною метою звільнити в'язнів із тамошніх в'язниць. Вони дійсно звільнили к. 2.000 в'язнів, членів або прихильників В'єтконґу, терористів, але й звичайних бандитів. Такий сам напад комуністи перевели в минулу неділю на місто Тамкі, у в'язниці якого сидять 500 комуністів і 300 інших в'язнів. Той наскок відбито, при чому згинуло 219 комуністів. Намагання комуністів звільнювати в'язнів стоїть у зв'язку із щораз більшими їх труднощами вербувати людей до комуністичної повстанської армії.

ГЕНРІ КЕБОТ ЛАДЖ, КОЛ. АМБАСАДОР ЗДА У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ, ЗАЯВИВ у радіо-телевізійній передачі в минулу неділю, що за його урядування в столиці Південного В'єтнаму Сайґоні уділено всебічних інформацій про воєний та інший стан у В'єтнамі кільком сотням високих американських військових і цивільних осіб — генералам, адміралам, губернаторам, сенаторам, конґресменам і людям із світу науки та бизнесу. Ніхто з ними не сперечався, ніхто їм ніяких поглядів не накидав. Заява Ладжа стоїть у зв'язку з недавнім закидом мішиґенського губернатора Джорджа Ромні, що йому під час його відвідин у Південному В'єтнамі „дипломати і генерали" сполоскали ум. Ладж не назвав Ромні за іменем.

НЕОФІЦІЙНА АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ШІМОДІ, ЯПОНІЯ, ПРИЙШЛА до висновку що треба „в якнайскоршому часі" передати острови Боніну, між між ними Окінаву, під суверенітет Японії. У тій конференції взяли участь кількадесять учених, економістів і політиків з обох держав. Всі вони висловились за продовження американсько-японського договору приязні і безпеки.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІЗРАЇЛЮ І ЄГИПТУ БУДУТЬ ЗАСТУПАТИ інтереси своїх країн на 22-ій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яке розпочинається у цьому тижні. Єгипетський міністер Махмуд Ріяд матиме за завдання також довести до покращання взаємин між Єгиптом і ЗДА: Єгипет зірвав був дипломатичні взаємини із ЗДА, оскаржившм їх безпідставно г активному помаганні Ізраїлеві під час червневої війни Справа замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами має стати головною справою тієї сесії Генеральної Асамблеї.

ІДЕОЛОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ „ГУНҐ ЧІ" ЗНОВУ ГОСТРО ЗААТАКУВАВ противників Мао Тсе-тунґа, називаючи їх „конспіраторською контрреволюційною клікою". Знавці китайських відносин та зокрема обсерватори китайських подій з найближчого до Комуністичного Китаю місця, Гонґ Конґу, твердять, що уряд Мао Тсе-тунґа не має ніякої можливости завести лад і спокій в державі, а створення тим урядом „культурної революції", що її проводили „червоноґвардійці", тільки ускладнили ситуацію та штовхнули край в анархію, бо „червоноґвардійці" виявились здебільша хулиганами.

ПРОЄКТ ПРОГРАМИ
Світового Конґресу Вільних Українців

Неділя, 12 листопада:

Перед полуднем: Служби Божі в українських Катедрах і церквах в намірені Світового Конґресу Вільних Українців і українського народу.

По полудні: 1. Пресова конференція
- а) Відчитання пролямацій Губернатора стейту Ню Йорку і мейора міста Ню Йорку
- б) Прийняття для учасників конференції

2. Виступи в телевізії й радіо

Понеділок, 13, вівторок, 14, середа, 15 листопада:

Світові З'їзди окремих ділянок українського збірного життя у вільних країнах

Бюро Організаційної Комісії Підготовного Комітету ПАУК реєструє делеґатів СКВУ

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Четвер, 16 листопада:

Год. 9:00 до 12:00 дня: — Закінчення реєстрації делеґатів

Год. 2:00 по *пол.*:
1. За президіяльним столом члени Екзекутиви Пан-Американської Української Конференції
   - а) Внесення прапорів — ветерани, молодіжні організації
   - б) Відіграння американського й українського гимнів
   - в) Молитва — переводить найстарший саном Владика
2. Відкриття СКВУ — о. д-р Василь Кушнір, Президент ПАУК
3. Привітальне слово Президента УККА — д-р Лев Добрянський
4. Проголошення узгідненої Президії СКВУ та Номінаційної, Резолюційної і Верифікаційної Комісій — о. д-р Василь Кушнір
5. Представлення Репрезентантів Церков та Голів Центральних Репрезентацій і виголошення ними привітів
6. Звіти Комісій Підготовного Комітету ПАУК:
   - а) Організаційної
   - б) Програмової
   - в) Верифікаційної

Ввечері: Праця Конґресових Комісій і зустрічі делеґатів

П'ятниця, 17 листопада:

Год. 10:00 рано:
1. Привіти — усні й письмові — чужих гостей
2. Доповіді:
   - а) „Українці в країнах свого поселення" — КУК
   - б) „Концепція нашої політики в житті наших країн" — УККА

— Перерва до год. 2:30 по полудні —

Год. 2:30 по пол.:
- в) „Сучасний стан на рідних землях і спо-способи нашої допомоги визвольній боротьбі українського народу" — КоОУГЦУ, Европа

Ввечері: Закінчення праць Конґресових Комісій

Субота, 18 листопада:

Год. 10:00 рано до 2:00 по пол.:
Маніфестація в Медизон Сквер Гарден
(Програма Маніфестації буде опублікована окремо. В ній: виступи хорів, ансамблів молоді, промови представників українських Церков та американського уряду, як теж визначних українських діячів)

Год. 4:00 по пол.:
Заяви речників Світових З'їздів окремих ділянок українського збірного життя у вільних країнах і заяви представників поодиноких делеґацій

Неділя, 19 листопада:

Перед полуднем: Служби Божі в українських церквах

Год. 12:00 дня:
- а) Звіти Комісій
- б) Проголошення Маніфестів і резолюцій та схвалення їх через аклямацію
- в) Проголошення створення Секретаріяту СКВУ та його керівних органів

Год. 7:00 вечора:
Бенкет — з привітами офіційних гостей і мистецькою програмою

— Закриття Конґресу —

Ґолдвотер виявляє пляни поборювання своїх противників в 1964 році

Вашинґтон. — Республіканський кандидат на президента в 1964-му році Беррі Ґолдвотер, виступаючи на телевізії, говорив про те, як його прихильники були приготовані на те, що могли недопустити до радіових і телевізійних передач з будинку, де відбувалася Республіканська Крайова Номінаційна Конвенція, коли б цього було треба. Ґолдвотер казав: „Коли б хтось стався для них завеликим противником, то він завжди мав би клопоти з каблем". Але помічник Ґолдвотера, який керував комунікаційними засобами на Конвенції, заявляє, що він нічого не знає про ці приготовання Ґолдвотера. Ґолдвотер оповідає і про інші пустування на Конвенції: його прихильники витягнули батерії з голосника, яким мав промовляти сенатор-ліберал із Пенсилвенії Гю Скотт, і якого внаслідок цього не можна було чути. Голдвотер хвалиться, що його прихильники замкнули були залогу літака, яким мав летіти сенатор-демократ, кандидат на віце-президента Гюберт Гомфрі. Але залога літака вилізла вікном із замкненої кімнати, і Гомфрі відлетів згідно з реченцем. Голдвотер хвалить Гомфрі, а президента Джансона називає „здібним, хитрим політичним оператором-горлорізом, якого я коли-будь стрічав".

Мек Намара перестерігає СССР проти збільшення ракетної зброї

Сан Франсіско. — Секретар оборони Роберт МекНамара, промовляючи на зборах редакторів і видавців Юнайтед Прес Інтернешенел в готелі Фермонт, закликав СССР почати переговори в справі обмеження атомового зброєння або навіть про його повне скасування. МекНамара перестерігав СССР проти збільшення продукції далекосяжних ракет, бо тоді і ЗДА мусітимуть збільшувати число своїх далекосяжних ракет та продукувати протиракетну зброю. Секретар оборони одночасно повідомив, що ЗДА будуть розміщувати обмежене число протиракетної зброї, щоб цим способом забезпечитись проти можливої атаки комуністичного Китаю на ЗДА. МекНамара виявив, що негуста сітка ракет Ніке-х буде коштувати коло $5-hx більйонів. Продукція має початися восени ц. р. і має скінчитися за п'ять років. Р. МекНамара підкреслив, що ця протиракетна зброя звернена проти Китаю. Але він остеріг СССР, щоб не збільшував своєї оборонної сітки проти ракетної зброї, бо тоді ЗДА змушені будуть збільшити свою офензивну ракетну зброю. МекНамара казав, що у 22-річчя атомової зброї світ не потребує перегонів у продукції цієї зброї, тепер треба перегонів у розсудливості в цій ділянці. Мають бути розміщені в ЗДА протиракетні ракети Ніке-х, які нищили б ворожі ракети на дальшу віддаль; Спартан —які експльодували б в районі 400-ох миль від цілі, та ракети Спрінт, що могли б вибухати з віддалі 50-миль. МекНамара сказав, що ЗДА мають більше керованих ракет, як треба до цього, щоб знищити ворога. Подібно є і в СССР. Тому розумно було б договоритися про обмеження або про припинення атомових зброєнь. Але атомову зброю має комуністичний Китай, тому треба приготовлятися до оборони проти нього.

Уряд ЗДА відкидає закиди щодо знівечення мирових заходів у В'єтнамі

Вашинґтон. — Державний Департамент проголосив обширну заяву, в якій заперечує твердження редактора Гаррі Ашмора, наче б Уряд сторпедував корисні мирові посередницькі заходи, що їх вів у січні цього року він і другий журналіст, Вільям С. Баґґс. Обидва вони були з відома і за згодою Державного Департаменту від 6 до 14 січня ц. р. у столиці Північного В'єтнаму Ганої, де переговорювали з Го Чі Міном та іншими в'єтнамськими комуністами, про що докладно звітували у Вашинґтоні. Ашмор закидає Урядові „дволичність", яка ніби проявилась у тому, що президент Джансон вислав з початком лютого ц. р. до Го Чі Міня листа в гострішому тоні і змісті, як тон і зміст посередницьких заходів Ашмора й Баґґса. Державний Департамент стверджує, що ті американські журналісти не знали, що в тому самому часі за посередництво між ЗДА і Північним В'єтнамом взялася Москва і що лист президента Джансона до північно - в'єтнамського президента був наслідком розмов, що їх мали в Лондоні британський і совєтський прем'єри, Гаролд Вільсон та Алексєй Косиґін. Посередницька місія Ашмора — твердить Державний Департамент — була другорядна, лист Президента не перечив тому, що говорив Ашмор у В'єтнамі та всі ті заходи скінчились невдачею внаслідку непримирливого становища комуністів.

Румунський міністер — президентом нової Генеральної Асамблеї ОН

Об'єднані Нації. — На президента 22-ої Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй передбачено вже давно румунського міністра закордонних справ Корнелію Манеску. Його кандидатура безспірна, бо погодились на неї ЗДА і СССР. Це перший раз в історії Об'єднаних Націй, що комуніст стає президентом Генеральної Асамблеї. Манеску дістав згоду від Америки після того, як він виявив себе рішучим прихильником повної свободи румунської закордонної політики від Москви. На 22-ій Генеральній Асамблеї ОН на першому місці стоятиме справа ізраїльсько-арабського замирення, згідно з рекомендацію надзвичайної сесії Генеральної Асамблеї, яка зійшлась була 17 червня ц.р. і перервала свої безуспішні наради 21 липня ц.р. та зійшлась знову на один день 18 вересня ц.р. Нічого позитивного та сесія знову не ухвалила, а тільки була виповнена напастливою промовою Миколи Федоренка, який знову всю вину за ізраїльсько-арабську війну і її наслідки скидав на Америку.

Британські власті видали Ткаченка совєтській амбасаді

Лондон. — Британські власті перевезли в минулий понеділок 18 вересня ц. р. до совєтської амбасади в Лондоні 25-річного д-ра Володимира Ткаченка, що його два дні перед тим англійська поліція звільнила була, як большевики схопили його на вулиці в Лондоні й після того тягли силоміць на літак. Британський уряд проголосив комунікат, що молодий учений фізик Ткаченко добровільно виявив бажання вернутися до совєтської амбасади, де перебуває його дружина Галина. Вона була теж літаку в тому часі, коли Ткаченка тягли туди і коли звільнили його та забрали з собою англійські поліціянти. Лондонська поліція закликала до Ткаченка лікарів, які потвердили, що він хворий. Він міг доволіктись до будинку совєтської амбасади тільки з допомогою від двох мужчин. Вся ця історія дуже таємнича. За газетними повідомленнями, британський міністер закордонних справ Джордж Бравн заторкне її у своїй розмові з совєтським міністром Андреєм Громиком, коли вони стрінуться на Генеральній Асамблеї ОН в цьому місяці в Ню Йорку. Британці закидають совєтській амбасаді, що її службовики поводились невідповідно на вулиці і на летовищі в Лондоні та що совєтська амбасада тримала в тайні цілу справу Ткаченка перед британськими властями.

● **Комуністичні студенти** в одному з університетів в Токіо запросили на „дискусію" ректора університету і сімох професорів, а коли ті прийшли, то студенти зачинили на ключ двері, забарикадували будинок університету і проголосили, що вони триматимуть ректора і професорів за „закладників", поки не будуть скасовані кари, застосовані супроти сімох студентів, активних учасників недавніх вуличних авантюр. Ректора і професорів звільнила поліція, коли вона силою вдерлася до будинку.

ПОМЕР ПОЕТ ПАВЛО ТИЧИНА

Москва. — Згідно з повідомленням ТАСС-у, що його передала за кордон американська аґенція UPI, в суботу 16 вересня ц.р. помер на 76-ому році життя відомий український поет Павло Григорович Тичина. Народжений 27 січня 1891 року в селі Пісках на Чернігівщині в родині сільського дяка, Павло Тичина закінчив у 1913 р. Чернігівську духовну семінарію і згодом вчився в Київському комерційному інституті. З першими віршами виступив 1912 року в Літературно-Науковому Віснику та інших тогочасних журналах. Перша збірка поезій Павла Тичини п. н. „Соняшні клярнети" вийшла 1918 р. в час української державности. У віршах вміщених в цій збірці, зокрема в поемі „Золотий гомін", поет вітав національне й державне відродження України. Настрої революційного часу знайшли свій відгомін в пізніших збірках „Замість сонетів і октав" та „Плуг". В 1920-их роках Павло Тичина належав до спілки пролетарських письменників „Гарт", згодом до очолюваного М. Хвильовим „Вапліте". Під тиском большевицького режиму перейшов згодом з національних на комуністичні позиції, почав прославляти Леніна і в 1933 році опублікував у московській „Правді" вірш „Партія веде", який став згодом і назвою його написаної вже цілком за партійними настановами збірки віршів, яка вийшла 1934 року в період терору Постишева. В 1929 році був обраний академіком Всеукраїнської Академії Наук і в 1936-39 роках, в період жорстокого винищування української літератури і її діячів очолював Інститут Української Літератури ім. Шевченка при Академії Наук УССР. В 1944 році став членом комуністичної партії, займав пости комісара і міністра освіти УССР та інші офіційні становища. За свої заслуги для партії й режиму був нагороджений різними державними преміями, чотирма орденами Леніна та низкою інших орденів і медалів. Літературна діяльність Павла Тичини в останні десятиріччя виявилася в опублікуванні кількадесяти збірок поезій із прославлянням Леніна, Сталіна, партії й комуністичного будівництва. Працював Павло Тичина також як перекладач і літературознавець.

Померла Наталія Данильченко, меценатка НТШ

Покіпсі, Н. И. — У понеділок вранці, 18 вересня ц.р., померла в Покіпсі, недалеко Ню Йорку, Наталія Данильченко, вдова по українському економісті, Миколі Данильченкові, після важкої недуги, на 80-му році життя. Покійна записала два роки тому великий земельний маєток біля Союзівки в Керґонксоні, стейту Ню Йорк, Науковому Товариству ім Шевченка в Америці, про що була свого часу вістка. Не вважаючи на свій пізній вік — вона живо цікавилася українськими культурними справами, вірна пам'яті свого чоловіка, видатного діяча з часів Української Народної Республіки. Жалібна Богослужба над домовиною відбудеться у вівторок 19-го вересня о год 10 ранку у православній церкві св. Володимира при 82-ій вулиці „Вест" ч. 160. Тлінні останки спочинуть на цвинтарі в Покіпсі.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НОВІ ДАРУНКИ МУЗЕЄВІ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТИ

Ню Йорк. — Членки різних Відділів Союзу Українок Америки за останній місяць передали для Музею народної творчости, в приміщенні Українського Інституту Америки, вісім нових експонатів, привезених свого часу з України. Між подарованими цінностями є різьблений гуцульський хрест із Городка Ягайлонського, переданий п-і А. Цяпкою, столітній ліжник із Вижниці — подарунок п-і М. Ржепецької та інші експонати.

НОВИЙ СЕЗОН В ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Український Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку відкриє новий осінньо- зимовий сезон своєї діяльности в п'ятницю 22 вересня ц. р. На тому першому вечорі виступлять найвірніші й найактивніші члени Управи ЛМКлюбу, письменники — гумористи Іван Керницький-Ікер і Микола Понеділок з своїми новими творами. Музичну частину вечора виповнить сольо професора Венке, скрипаля, при акомпаніяменті Ю. Цебрівського. Початок, як звичайно, о год. 8 вечора.

ВІДКЛАДЕНО ДРУГИЙ З'ЇЗД ЗЕМЛЯКІВ СТАНІСЛАВІВЩИНИ

Цетральний Комітет Станіславівщини повідомив у тижневику „Поступ" з 10-го вересня, що плянований Другий З'їзд Земляків Станіславівщини перенесено на 1968 рік та що він відбудеться в Ню Йорку. На заплянову Комітетом „Книгу про Станіславівщину" дотепер вплинуло пожертв в сумі 64 доляри, а на „Запитник" для опису місцевини" — взагалі жодної відповіді. Зазначимо, що в совєтській пресі Станіславівщина не сходить із шпальт, особливо у зв'язку з повоєнними діями УПА в тій славній області України.

ІВАН ЯРЕМКО КАНДИДУЄ В ТОРОНТІ

Торонто. — У провінції Онтаріо в Канаді прем'єр тієї провінції, Джон Робартс, проголосив вибори на 17 жовтня, а в провінції Саскачеван такі ж вибори відбудуться ще раньше, 11 жовтня. Між кандидатами в обох районах є декілька українців, між ними наш відомий діяч, міністер суспільної опіки в провінції Онтаріо Іван Яремко.

У ПІТЕРБОРО ВІДКРИЛАСЬ ВИСТАВКА ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО

Пітерборо, Ню Гемпшір. — Тут у мистецькому центрі „Шарон", відкрилась чергова індивідуальна виставка відомого українського мистця Якова Гніздовського. Виставка була відкрита в присутності багатьох прихильників його творчости у суботу 16 вересня і триватиме до 4 жовня, щодня в тому і в неділю. На повідомленні - запрошенні репродуковане тонко виконане мистцем „Дерево".

В АРҐЕНТИНІ ВИЙШЛА ПОВІСТЬ А. КОССОВСЬКОЇ „ГІРСЬКИЙ ВОВК"

Буенос-Айрес. — У Видавництві Середяка, на відзначення 25-річчя постання УПА, вийшла нова повість А. Коссовської під назвою „Гірський Вовк" (на 196 стор.., обкладинка покійного Бориса Крюкова). У повісті розповідається про „Гірського Вовка" — д-ра Юрія Горленка, зокрема про його важку мандрівку з концтабору на Соловках аж до повстанського бункеру на Лемківщині. А. Коссовська є членом Асоціяції Діячів Української Культури. Минулого року в Ню Йорку вийшла її збірка поезій „Бабине літо".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Об'єднані Нації – без змін

22-га з черги сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що почалася 19 цього місяця, ледве чи принесе будь - які несподіванки. Між кількадесятьма точками її денного порядку є різні хронічні на форумі цієї установи справи, що їх Об'єднані Нації не змогли і напевно й тепер не зможуть розв'язати. Найкращим доказом реального безсилля цієї установи, яка охоплює 122 держави, є те, що на денному порядку 22-ої сесії нема таких кардинальних справ, як мировий договір між Німеччиною і переможними країнами, об'єднання Німеччини і Східної Европи, її нові кордони. На терені ОН не можна також говорити про деколонізацію Східної Европи, бо вона може бути переведена тільки на руїнах російської імперії, яка є упривілейованим членом - засновником ОН.

Очевидно, не можна заперечувати багатьох видатних, корисних речей, що їх ОН за час свого 22-річного існування здійснили, особливо своїми спеціяльними агенціями, постійними комісіями, міжнародними фінансовими організаціями і т. зв. спеціяльними програмами. Не можна теж заперечити корисности Об'єднаних Націй, як терену зустрічей відповідальних державних керівників і її постійної посередницької дипломатичної машини, якою є Секретаріят ОН з генеральним секретарем у проводі. І тому слушно президент Л. Б. Джансон ствердив у своїй промові з 11 травня мин. року, що коли б не успішне встрявання ОН у різні місцеві конфлікти, то вони, може, довели б до вибуху нової великої війни, і що „конструктивні діялоги", переведені на терені ОН, спричинили „реалістичний підхід до різних проблем. Об'єднані Нації є установою корисною — але в дуже обмежених границях, головно внаслідок зловживання Совєтами правом „вета", насичення членства ОН державами, які взагалі не зацікавлені великими міжнародніми проблемами, і використовуванням комуністичними й „невтральними" дипломатами трибуни ОН для демагогічної пропаґанди.

Не Об'єднані Нації, а великодержави керують долею світу, але ті великодержави користуються тереном ОН, коли це їм вигідно. На цій новій сесії ОН найперше місце, певно, займатиме ізраїльсько - арабський конфлікт, як також договір ЗДА й СССР проти поширення атомової зброї. За кулісами йтимуть, очевидно, розмови про можливості замирення у В'єтнамі, що є нині міжнародною проблемою ч. 1. Однак, міжнародній світ, не кажучи вже про громадську думку в широкому світі, загалом мало зацікавлений цією Генеральною Асамблеєю ОН, знаючи наперед, що вона не принесе ніяких сенсацій.

Уряд і преса

Свобода людської думки і свобода інформації посунена в цій країні так далеко, що уряд ЗДА вважає за потрібне не мати власної урядової газети, щоб ніхто не міг закинути, що уряд накидає громадянам свою думку. Однак, усі більші газети, радіо й телевізійні станції з власної волі інформуються в представників уряду у Вашингтоні, або ж мають своїх постійних кореспондентів у столиці, які стежать і вивчають нові рішення уряду, напрямні його внутрішньої і зовнішньої політики, щоб потім докладно, речево і свобідно інформувати про них своїх читачів, слухачів і глядачів. Іншими словами, американський уряд не накидає своєї волі пресі, і тому вона тут справді вільна. В свою чергу, американська преса зацікавлена в якнайширшій інформації і збирає вістки та новини про ті чи інші рішення уряду. Справа коментаря таких рішень — це справа редакцій кожної газети. Єдине, чого справді бажає американський уряд від преси, це бути об'єктивним і точним у інформаціях про кожне урядове рішення, залишаючи вільну руку журналістам щодо інтерпретації тих рішень, їх насвітлення, погодження з ними, чи не погодження.

Цілковито інше явище спостерігається в країнах, де існує комуністична диктатура. Там урядова газета, як орган ЦК КПСС у Москві „Правда", не лише надає „тон" усій пресі; „Правду" треба передруковувати, на „Правду" посилатись, її цитувати, її коментарі — це пряма вказівка журналістам, як урядово дозволено коментувати те, чи інше рішення уряду, або якусь подію у світі. Вже це виключає поняття свободи слова, свободи преси, інформації, робить совєтську пресу сірою, одноманітною, нецікавою і далекою від правди. Журналіст у Совєтському Союзі позбавлений права на власне політичне мислення, на власну інтерпретацію подій і явищ. Совєтська преса є лише технічним виконавцем накиненої згори думки.

В. Несторович

СПРИЯННЯ І ВОРОЖІСТЬ

Враження, що їх туристи західнього світу приносять з України, як відомо, дуже подібні одне до одного. Їх возять заздалегідь наміченими дорогами і примушують оглядати тільки те, що для них заінсценізоване. Штамповані враження друкують не раз у західній пресі.

Тільки вряди - годи появиться щось таке, що його варто зреферувати для української преси так, як це ми зробили наприкінці 1965 року в статті „Національні проблеми в московських ресторанах", вміщеній в „Свободі". Це був репортаж Ганса Машарті з Москви у відомому швайцарському тижневику „Ді Вельтвохе" (ч. 1667), в якому він представив вороже відношення українців до москалів, з'ясовавши йому молодим інженером з України. І вже через п'ять днів, 26 листопада 1965 р., у „Вельтвохе" появився лист до редакції д-ра М. Гроссмана (Цюрих), в якому він назвав автора статті тенденційним журналістом, що повірив „якомусь інженерові, українцеві з південної Росії". Він, мовляв, ненавидить росіян, яких називає темними бовдурами. А чи можна назвати Пастернака, Ахматову, Паустовського неотесаними типами? Час уже перестати кольпортувати безкритичні вісті...

Отаке пише д-р Гроссман, що ненавидить українців. Чи він знає, що Ахматова і Паустовський з походження українці (бо що Пастернак жид він напевно знає)? Можна було б про це йому написати, якби ми були дістали те число бодай на рік скорше. І можна було б також написати, що не їх мав на увазі інженер, ані російських культурних діячів взагалі, а тих совєтських бюрократів і політробітників, що разом з жінками заповнили ресторан, де відбувалася розмова із швайцарським журналістом. Таких, як д-р Гроссман, чимало, що готові піти „на ножі" за московського ведмедя. Але журналісти, як Ганс Машарті, що порушують такі непопулярні теми, як доля уярмлених народів, — це рідкість. Однак, ми знайшли ще одного такого.

Цим разом — це голос комуністичного журналіста з органу комуністичної партії Італії „Уніта". Його ми вичитали в журналі „На Антені" („Вядомосці" з 30 липня 1967 р.). Цей журнал, зазначивши, що розвиток національної свідомости совєтських народів становить в комуністичному світі „табу", про яке не вільно дискутувати, пише ось що: „В цій справі зобов'язує трафарет, який загально каже, що в СССР національну проблему розв'язано ідеальним способом. Це „табу" захвостинував, щоправда, дуже обережно кореспондент „Уніти" Енцо Реґґі. В своєму репортажі з України наводить він міркування українських інтелектуалістів і робітників, які свідчать про напруження, що зростає на національному тлі. Сам Реґґі також висловлює свій сумнів щодо правильности теперішньої національної політики в ССсР".

Один український науковець сказав італійському журналістові, що „покривджені національні почування і національна гордість завжди можуть проявитись там, де центральна влада багатонаціональної держави не розуміє історичного процесу, який довів до самостійного розвитку даного народу". Він заявив, що такої помилки допускається Москва у відношенні до українців. Наведені в дальшому думки робітника з Харкова і студентки з Києва ілюструють цю ж тезу загальмованих національних почуттів українців.

Під впливом цих розмов італійський комуніст перед представницею Міністерства культури в Києві висловив сумнів, чи вповні задовольняються прагнення українського громадянства в ділянці культури і мистецтва. Вона збула його відомою совєтською формулою, мовляв, мистецтво і культура союзних народів соціялістичні змістом і національні формою.

Подорожуючи по Україні, Реґґі наочно переконався, що ця формула не має сенсу. З такого розуміння особливо просковзується прекрасний український фольклор, як також неконформістичні фільми українських режисерів про минуле України (автор подає приклад „Тіні забутих предків"), врешті молодих поетів, композиторів, малярів і скульпторів. Свою міркування він закінчує таким ствердженням: „Надто часто національний підхід до традиції і культури українського народу насильно втискається у схеми т. зв. соціялістичного реалізму, дармащо національна відрубність лежить в основах творчости кожного талановитого українського мистця".

Кореспондент „Уніти" заторкнув лише культурний відтинок життя нації, яка має слушне бажання бути державною і такою повинна бути згідно з конституцією, а не лише у брехливих заявах про „повну політичну незалежність, соборність і суверенність". Але добре, що в комуністичній закордонній газеті було бодай те написане, і добре те, що голос цієї газети дістався на хвилях етеру в Україну, бо матеріял, друкований в місячнику „На Антені", частково надається польською мовою в радіо Вільної Европи.

При цій нагоді подаємо ще дещо зі статті Івана Стаднюка „Моя любов і біль мій", надрукованої наприкінці 1966 р. в журналі „Огонёк". Письменник І. Стаднюк, заступник головного редактора цього найпопулярнішого в СССР тижневика, у вступі до статті пише: „... Вінниччина — це, в моєму найвірнішому переконанні, найближча до неба, найбільше мальовнича й пісенна земля на планеті". Сам він селянська дитина, півсирота. Поетично згадує своє дитинство, своє пастуше життя, свої забави й турботи. З Москви він на Україну поїхав він, щоб (тут згадує слова поезії Калініна, свого друга) „як письменник доповісти на рідній землі свої почуття, свої спостереження і емоції від людей, де народився і виріс". Він зустрічав там чимало знайомих і незнайомих, був у Кордишівці, де прожив свою юність, був у кількох колгоспах. Розмовляв з першим секретарем вінницького райкому партії, секретарем відділу пропаганди, головами колгоспів. В одному з колгоспів його запросили зайти в контору, щоб показати цифри, але він відмовився (подумав: „Якщо документи готові, значить на мене чекають..."). Іздив мальовничим Немирівським шляхом - асфальтовим шосе. Але, переїхавши іншими дорогами, розчарувався.

— „Лише шість колгоспів не зв'язані ще моценими дорогами з магістралями", — сказав І. Стаднюкові районовий інформатор. — Але промовчав, що кожен колгосп охоплює 2 чи 3 села. А це вказує, — пише Стаднюк, — скільки ще сіл страждає під час весняного й осіннього бездоріжжя"...

Пишучи про все інше, редактор Стаднюк наклав рожеві окуляри. Він ствердив, що „пастуше плем'я 20 і 30 років тому перевелося", що босоніж діти вже не ходять, усі вчаться в школах, дехто має велосипед, що рідко можна бачити солом'яні стріхи на хатах, що колгоспники живуть в достатках, мають електрику, радіо, мають присадибні ділянки і худобу, а коли старіють — дістають пенсію. Мовляв „здійснилось те, що мужик колись бачив тільки у щасливих снах, бо на селі тепер живеться не гірше, ніж у місті..."

Але тут дозволимо собі подати розмову І. Стаднюка з 86-річним „свідомим" колгоспником:

— З присадебними городами трудно селянам позбутися приватно - власницької психології, — каже Стаднюк.

— А ти не будь таким розумником! — відповідає колгоспник.

— Чому?

— Тому, що не діло говориш! Поміркуй: у вас у Москві купляють собі машини, дачі, машини. Невже ж і вони ламають свій характер у сторону куркульського? Чи так думаєш?

— Мешкання і дача прибутку не дають.

— І знову не те кажеш. Твоя правда: город і сад приносять гроші. Та справа не в прибутку, а в тому, що раз у тебе власне мешкання, машина і дача, куплені за накопичений гріш, ти почуваєш себе власником! А інтелігентам не слід такі почуття мати! Інтелігенція повинна нам допомагати позбутися тої корости...

„Погляд не безспірний, але селяни інтересуються..", як вже бюрократична знать у Москві, — подумав московський редактор. Та він не міг того написати. Бо й як же?

„Трудові люди сучасного українського села навчились мислити широкими категоріями", — ствердив під кінець свого репортажу автор. І ті широкі категорії, очевидно, сягали далеко. Напевно про різне говорили йому його приятелі на батьківщині. Але про те він промовчав. Заступник головного редактора мусів сказати двом мільйонам читачів „Огонька" про те, що Україна „благоденствує", що вона щаслива в московському ярмі...

Мирослав Семчишин

ЯК ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ В АМЕРИЦІ

(5)

Очевидно, сюди треба включити ще цілий ряд інших чинників, які посередньо чи безпосередньо стосуються цього процесу, як, наприклад: а) вік учня (молодь вивчає мову скорше, ніж старші); б) підбір навчального матеріялу (читанка); в) час, коли починаємо вивчати другу мову (чим раніше, тим краще). І врешті такі чинники, як атмосфера школи і довкілля та дисципліну.

Те, що досі ми сказали, треба доповнити дальшими заввагами. Ще раз треба візвано підкреслити, що перед учителем другої мови стоїть проблема: а) або вчити про мову, тобто навчити її відшифровувати; або вчити самої мови, як другої, і змагати до мовного паралелізму у дітей; в) в навчанні мови розрізняти діти молодшого віку і старшого, бо вимішка, зумовлена будь - якими іншими моментами, ніяк не сприяє процесові вивчання другої мови.

Признаючи всі вище названі факти, спереті на психологічних дослідах, за обґрунтовані, можемо тепер з'ясувати цілі, які повинні стояти нам перед очима в процесі науки мови взагалі, а другої зокрема.

Безпосередні цілі

Перше і основне завдання — навчити учня слухати із зрозумінням, тобто вишколювати його вухо, яке є першим органом, що зумовлює процес говорення.

Навчити учнів передавати своїми мовними органами слова, сперті на даній звуковій системі і її специфіці. Навчити ці слова вимовляти найбільш досконало. Отже, не самий звук нас повинен цікавити, але й дане слово чи дана фраза, так, як вони звучать у нормальній гутірці.

Третя ціль — це читання; це засвоєння системи графічно - зорових символів, тобто тих, що їх бачимо, на відміну від тих, які чуємо, — тобто звуково - слухових.

На четверту мовну місце ми візьмемо під увагу писання, тобто вміння передавати у писемній формі все те, що учень почув, повторив - вимовив чи прочитав.

Ці безпосередні цілі підказують нам три дальші, які можемо назвати посередніми цілями. А вони ось які:

При всякому навчанні мови необхідна постійна контроля - перевірка засвоєних знань, в даному випадку перевірка звукової системи даної мови.

Ознайомлення учнів із словниковим багатством, спертим на цій же звуковій системі.

Засвоєння тих усіх основних висловів - фраз - зворотів тощо, які рішають про свобідне володіння мовою.

Роля вчителя

Дуже коротко слід би зупинитись над ролею вчителя мови взагалі, а другої — чи чужої — зокрема. Вона важка і складна. А ускладнюється вона різними моментами, як от ступнем підготовання учня до вивчення другої мови, його здібностями, пильністю, віком, середовищем. Велику ролю відграють також засоби, якими вчитель мусить, чи може, користуватись при навчанні мови, як от добре опрацьований підручник, не кажучи вже про мовну лябораторію із звукозаписним апаратом - рекордером та звукозаписними стрічками, без яких навчання модерних мов неможливе.

Про найбільш основну справу — знання даної мови учителем — не приходиться й говорити. Він мусить досконало володіти даною мовою практично і так само знати та розуміти і відповідно інтерпретувати її закономірності. Зокрема у виконуванні своїх обов'язків учитель мови не сміє попадати в т. зв. рутину, заскліплюватися в одноманітності, а повинен експериментувати відповідно до матеріялу, часу, віку учня, рівня кляси тощо. Всякі готові формули, мовляв, „я так вчу, бо так мене вчили", або „мене так вчили в старім краю", тут ні при чому. Те, що колись було добре і відповідне вдома, на батьківщині, тепер може не давати ніяких вислідів тут, в умовах зовсім іншої дійсности і іншої доби.

Ці всі істини загальновідомі, і про ролю вчителя в цьому відношенні можна сказати більше, але це вже окрема тема.

Висновки

Щоб не допустити нам самим, ще за нашого життя (першої генерації) до добровільної свідомої асиміляції наших дітей, а це може статися через незнання основ національної культури і комплекс нашої національної меншовартости, треба систематично продовжувати працю над українознавчою освітою наших дітей, а в тому плані дати дітям добре основне знання української мови.

Найкращим гарантом знання мови є практичне оволодіння нею і її повсякчасне вживання. Тому обов'язком українців - батьків, без уваги на всякі умовини, всюди і скрізь, користуватись тільки українською мовою так у контакті між собою, як і з дітьми. Ця аксіома мусить стати загальнообов'язуючою, і вчителі на кожному кроці мусять про це пригадувати власне батькам. А втім, поза всякою патріотикою це єдина нагода поза клясою українознавчої школи практично вправлятися в оволодінні мовою, що в даним випадку є рідною мовою батьків молодого українсько - американського покоління.

Обов'язок учителів українознавчих шкіл — вчити українських дітей непромовну, а самої живої, розговірної, літературної мови. Не перегодовувати їх і не обтяжувати їх пам'яті граматичними правилами, але розвивати і плекати в них культуру щоденної розговірної мови. А далі, заохочувати їх до читання українських книжок, вести з ними освітні гутірки на теми минулого й сучасного України, відповідно до програми українознавчих шкіл.

Батькам уникати очевидних конфліктів з дітьми з приводу невживання української мови. Тут необхідна своєрідна терапія: довге і вперте лікування того власне комплексу меншовартости, мовляв, те, що українське, гірше від того, що американське. Поясним дітям спокійно, розумно і дідово, що ми не іґноруємо і не нехтуємо того, що американське (бож з цим власне „аме-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ДОБРОДІЇВ АМЕРИКАНСЬКОГО НТШ

Свого часу в „Свободі" були надруковані звідомлення з діяльности НТШ на тему вшанування добродіїв Американського НТШ". Ці відчити досить повчальні та є показчиком, що при певній послідовності праці можна досягти певних успіхів, зокрема в ділянці видавництва наукових книжок.

Проф. Р. Смаль - Стоцький у своїй доповіді підкреслив не один раз, що на протязі довгих років в Америці „діяльність Американського НТШ спирається виключно на підтримці збоку нашої спільноти в ЗДА...". Далі наведені довгі списки жертводавців, серед яких можна бачити прізвища багатьох відданих нашому суспільству людей.

Дивним тільки в цій доповіді є те, що серед чільних жертводавців на діяльність та видавництво НТШ зазначено тільки дві установи: УКК та УНСоюз, а не згадано ані одним словом відомий Фордівський Фонд, який одноразово передав в розпорядження НТШ — тридцять тисяч долярів, та що на ці гроші були видані 2 томи праці В. Січинського, збірник І. Франка та кілька інших...

Можливо, що я помиляюся в деяких деталях, але знаю дуже добре, що при ліквідації того спільного фонду допомоги новим організаціям та вченим еміґрантам різних національностей було виплачені 60.000 долярів спільно — НТШ та УВАН, а московське видавництво ім. А. Чехова дістало 200.000 дол. на які то гроші видано біля 75 книжок, головно передруки старих видань та продає їх до сьогодні.

Отже, немає потреби ховати та соромитися дарунку від американського фонду, що допоміг багатьом українським вченим видати свої праці, які спричинилися багато до поширення нашої правди.

I. Світ

Нью Йорк

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(57)

Старовинний Стіжок, із стіжковою горою посередині, колись одна з наймігніших твердинь князів Романа і Данила — лежав тепер у згарищах... Новітня дич, цим разом із заходу, принесла пожежу, кров і смерть. Так, як це було сімсот років тому...

Над Стіжком літала смерть. Цю смерть принесли німці. І зустріли її самі, як відходили зі здобиччю, мов та орда. Так, як сімсот років тому...

Пригадався знову дід Денис. Яка була смерть німців? А яка вистріляних людей у Стіжку?..

БІЙ

Стіжок ще догоряв.

А сонце вже підбилось. Роса зникла. Вітрець ледве-ледве хитав зелене жито, яке ще не сягало до колін. Здавалось — ніби тихо. І справді — повстанець дух у грудях запирав. Для багатьох із бойової групи це був перший бій.

Населення з Лішні все вже в лісі. Повстанці попередили. Місток перед селом розібраний до тріски. Шлях із Стіжка вже перетятий.

Коли дивитись із Лішні на Стіжок — наліво зразу кущі з потоком, а ще далі — граб густий, дуби. Направо — розлоге поле, а там горбки і знову ліс.

Тут на узліссі, попід соснами — розтягнувся фронт.

А ось вона — дорога зі Стіжка. Мов на долоні, серед молодого жита. Це нею будуть повертатись моде́рні ґоти через Лішню в білокриницькі мури. Тут буде бій.

Праве крило фронту — це там, де зруб, в сторону села. Поміж дровами в кубах став „максим". Тут Запорожець команду перебрав. Ближче до центру — „діхтярі". Їх п'ять поставлено в старий окоп. Повитягали чорні шиї і дивляться на шлях. На лівому крилі — ще три. А далі сіли повстанці з „фінками". Синя сталь крісів засіяла окоп від першого „максима" аж по останню „фінку".

По лінії пішла команда: вогонь відкриє Запорожець із „максима", як німці вже під'їдуть до містка. Щойно тоді починати по колоні з „діхтярів" і крісів. Щадити кожний набій. Не йти в атаку, а витримати, як поки Журба з Гаркавенком ударять ззаду. Коли б прийшлося відступати — чекати на ракету. Це сиґнал буде даний аж тоді, як „максима" відтягнуть через болото за потік. Відхід прикривають „фінки".

А без наказу — рішення для всіх: — за дим і кров Стіжка пролляти готів кров. Але так, щоб напоїти волинський чорнозем.

*

Сонце стало понад лісом на висоту двох крісів. Кругом тихо.

Там, понад лугом, де по камінню весело дзюрчить потік — літає хмара метеликів. Чути бджіл. Там цвіте ряст і пахне м'ята.

Тут, по лінії бою, нізди ловлять запах диму з недалекого Стіжка. Він дразнить. Він болить.

На дорозі вже видно куряву. Їде колона. Повстанці закляклі в окопі. Сині носи крісів шукали схованки в траві. Здавалось, ніби вітер зачепився за вершки дерев і віщух.

А колона котилась. Вже видно зелені уніформи, зброю, шоломи. Вже ось-ось...

Перше авто застрягло перед розібраним містком. Колона стала.

— Гей-гей! Вогонь!

— Та-та-та... та-та-та-а-а-а! — почав рівномірно бити „максим".

— Фррр-фррр-фрюю! — заспівали „фінки".

І перше авто полетіло стрімголов. У прицільній рямці було видно, як паніка охопила німців.

— Бий! Бери в приціл!

Повстанський фронт тріщав вогнем. Німці залягли під житом на дорозі, захопивши з машин кілька кулеметів. На старий окоп посипалися кулі.

Бий! Пришпилюй до землі! Пали авта!

Вже короткими, але цільними чергами відповідали німцям повстанські кріси. А „діхтярі" шукали жандармських кулеметів. Над головами тьохкали смертельним свистом кулі. Перебивали гілки на соснах, і вони падали на шию хлопцям. Волинський ліс — заміть лаврових листків — сипав пахучу хвою...

— Бий! За Стіжок!

Із блискучими очима, тремтячими руками хлопці закладали магазин за магазином і, тамуючи віддих, садовили німців у прицільну рямку. Поїли їх кров'ю чорнозем...

Під фронт під'їхала німецька панцерка.

— Паууу-тююю... бам!

• ЗАБЕЗПЕЧТЬСЯ І БУДЬТЕ
• БЕЗПЕЧНІ, СТАВШИ ЧЛЕНОМ
• УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

9.

VII. ЗВІТИ УПРАВИТЕЛІВ „СОЮЗІВКИ"

Звіт Володимира Кваса

Як приклад подаю другу оселю, яка не робила додаткових уліпшень, в наслідок того стратила гостей оборот зменшився. Тепер додумалися, знайшли гроші і роблять уліпшення, але це дуже довго триватиме, щоби назад дістати гостей.

Я про це все щераз звітую і прошу Вас щоби Ви цього року ухвалили побудову більше кімнат. Ми пропонуємо побудувати 50 кімнат і їдальню і побільшити дитячу оселю, тимсамим побільшимо місця на Курси Українознавства.

При збільшенні кімнат збільшиться оборот і при цій самій адміністрації тимсамим зросте чистий дохід. Будемо могти втримати дешеві ціни, добрий і належний рівень нашої „Союзівки". Також була би можливість, щоби конвенція відбувалася у нас. І тоді гроші УНС залишаться у нас, а делегати рівночасно заощадили б гроші.

Знову питання побудови більше „Союзівок" на нашу думку тепер булоби не практично, хочби те що бачите який великий клопіт маємо з одною, яка ще не є скінчена. До того сьогодні брак добрих фахівців і добрих робітників.

В будучності все буде можна в міру потреб десь ще в іншому місці організувати ще одну „Союзівку".

Ми віримо, що Ви все це ясклід зрозумієте, візьмете все це під увагу і ясклід прихилитеся до нашого прохання. Мусимо сказати, що як досі то Головний Уряд виявив належне зрозуміння до тих справ відніся прихильно, то му бажаємо зложити в цьому місці подяку Вам за це, що Ви дозволили нам розбудувати „Союзівку".

Володимир Квас

Після звітів управителів „Союзівки" звітування продовжували Спеціяльні Комісії.

VIII. ЗВІТИ СПЕЦІЯЛЬНИХ КОМІСІЙ

Звіт Комісії для публічних зв'язків та преси

Наша Комісія відбула своє засідання 21 травня 1967 р. і схвалила представити Головному Урядові УНС до схвалення наступні пропозиції:

1. Скоротити статті в „Свободі" до максимум одної сторінки машинопису через інтервал) такого характеру: інформацій про свята, академії, концерти, смерти, народження, ювілеї і т. д.

2. Віддати сторінки „Свобода" на службу цілої громади із можливістю вислову думки всім з умовою: статті мусять бути коректні, мусять бути в приличному стилі.

3. В першому і другому випадку, як потрібно, повертати статті і дописи авторам із стандартним листом, жадаючи від автора скорочення або виправлення свого допису.

4. Завести „Медичний куток" у „Свободі" — починаючи раз або два рази в місяць, а потім тижнево, віддаючи приблизно ⅓-1/4 сторінки газети для цього.

Після цього, о год. 1-ій по полудні, перервано наради на час обіду до год. 2:30.

ЧЕТВЕРТА (ПОПОЛУДНЕВА) СЕСІЯ

Після обіду, о год. 2:45, розпочалася четверта сесія нарад, на якій продовжувано звіти спеціяльних комісій. Провід нарад обняв заступник гол. предсідника Володимир Сохан.

Звіт Комісії для жіночих справ

The UNA Women's Committee met on May 22, 1967 at "Soyuzivka" with the five UNA women officers participating: Mrs. Mary Dushnyck, Vice-President, and the four Advisors—Miss Anne Dubas, Miss Anna Chopek, Mrs. Maria Demydchuk and Mrs. Helen Olek.

A letter was read by Mrs. Dushnyck which she had received from Mrs. Olena Kononenko-Trofymovsky concerning the participation of the UNA women officers in the Women's Day program to be held on November 15, 1967 during the World Congress of Free Ukrainians, more particularly in the economic section. The task of this section would be to analyze the economic problems of the Ukrainian women in the free world and the social and economic status of women in Ukraine. The UNA Women's Committee will explore the possibilities for its participation in the above program.

It was suggested that a display of UNA literature be set up during the program.

The Women's Committee also discussed the following points for consideration:

A UNA Ladies Day to be held at "Soyuzivaka" on May 18, 1968 with a luncheon-fashion show, with Ukrainian models showing women's and children's apparel, designed by Ukrainians. The guests could come in by cars or busses, and the admission price would include the luncheon and fashion show. Such Ladies Day programs could be initiated at local UNA districts which will be unable to participate in the "Soyuzivka" fashion show. However it is hoped that all UNA districts and branches in nearby eastern areas will participate in this first UNA luncheon-fashion show on May 18, 1968 at "Soyuzivka."

Another suggestion was that we give UNA policies as prizes and gifts to children and adults. These policies could be won as door prizes at UNA programs, dances card parties, Mother's Day luncheons, etc. The donor would pay the first year's premium.

Also suggested was the giving of UNA prizes at local programs of other groups.

UNA pens could be given all branch officers and organizers to present to new members. Also, balloons could be printed by the UNA and given to children at various events and places—at "Soyuzivka," St. Nicholas, Christmas, programs, picnics, and the like.

The UNA could treat children to ball games or other events held in many cities where children have free admission and where the UNA leaders could buy them frankfurters, and sodas, etc.

It was suggested efforts be made to bring back those American-born and other Ukrainians who have left the fold or are not too actively involved in Ukrainian community life and are not UNA members; we might seek these people out in our churches, ladies auxiliaries of veterans posts, or wherever else possible. THE UKRAINIAN WEEKLY and/or SVOBODA could be given to them to acquaint them with UNA activities. Samples of Ukrainian and English VESELKA could be given to mothers and "Soyuz Ukrainok" members.

We should always stress that the UNA offers members that which an ordinary insurance company does not, in the way of cultural and educational advantages, also its SVOBODA and WEEKLY pages are open to the youth, students, Plast, Women, etc.

Also suggested was that a series of letters would be written, signed by the five UNA women officers, to be sent to women branch secretaries with ideas for organizing members, programs, etc. Moreover, the 5 UNA women officers are to write a letter to "Soyuz Ukrainok" about the UNA, inasmuch as the pages of the two UNA publications carry much news of "Soyuz Ukrainok" activities. An article on the 5 UNA women officers will be submitted to OUR LIFE Magazine as all five are "Soyuz Ukrainok" members too.

It was suggested that the UNA membership drive as far as women are concerned should be stimulated with annual prizes offered.

The "Soyuzivka" films could be shown before women's groups and UNA branches in areas where people may not have seen it.

It was felt that the UNA women officers should attend more functions as representatives of the UNA, and especially fraternal congresses and meetings.

A special emblem of identification should be made for UNA officers to wear at events where they are representing the UNA.

Our UNA women should encourage their children and youth in general to participate in Ukrainian American life and avail themselves of the opportunities offered by the UNA for educational and cultural development through its publications, scholarships, Cultural Courses and children's camps, as well as participation in its sports programs.

The UNA Women's Committee elected the following officers—Chairman: Mrs. Dushnyck; Vice-Chairmen: Miss Chopek and Mrs. Olek; Secretary: Mrs. Demydchuk; Treasurer—Miss Dubas.

Звіт Комісії для справ молоді

A meeting of UNA Youth Committee was held on Sunday, May 21, 1967. After much discussion, the following decisions were reached:

1) The work of the Youth Committee will consist largely of finding ways and means to interest Ukrainian youth in the Ukrainian National Association.

2) In their efforts to reach the above end, the Youth Committee will cooperate closely with the Education Research Committee, the Sports Committee and the Women Committee.

3) A meeting of Messrs. Szmagala and Didiuk will be held as soon as feasible to prepare a tentative program of activity. It will be the responsibility of these two gentlemen to suggest concrete steps to remedy the youth problem of the UNA. Copies of these proposals will be mailed to all Youth Committee members and a meeting of the entire Committee will be held prior to our next Supreme Assembly meeting.

4) An articulated program will be presented for consideration at the next Supreme Assembly meeting.

Peter Pucilo
Chairman

Myron B. Kuropas
Secretary

Звіт Комісії для справ спорту

На засіданні Спортової Комісії УНСоюзу, яке відбулося в неділю, 21-го травня 1967, у вечірніх годинах, були присутні наступні члени Комісії: Іван В. Іванчук, Марія Душник, Гелен Олек, Андрій Джула і Володимир Запаранюк. Учасники нарад обговорили обширно ролю спорту та його значення та молоді УНСоюзу і тоді одноззгідно винесли осі такі рішення:

1. Влаштовувати далі крайові турніри круглів для членів УНСоюзу, як теж поробити старання, щоб скоординувати працю Пен-Огайо Кругльової Ліги, яка також виступає під ім'ям УНСоюзу та гуртус молодь УНСоюзу.

2. Повести підготовку і запланувати широку спортову акцію УНСоюзу, в якій треба приступити до організації дружин та їх зустрічей в турнірах кошівки, бейсболу, відбиванки, гольфу, футболу і тенісу.

3. Поробити заходи в стейті Мишиґен, щоб там активізувати давніші та зорганізувати нові спортові дружини і започаткувати їхні змагання та турніри.

4. Розвинути широку спортову акцію на терені Канади.

У зв'язку із цими рішеннями назначено наступних членів Комісії на такі відповідальні пости у спортовій акції Комісії:

Марія Душник — теніс на Сході; Гелен Олек — круглі і кошівка на Заході; Андрій Джула — круглі і кошівка на Сході; Володимир Запаранюк — футбол і кошівка; Тарас Шмагала — спорт. референт в стейті Огайо, Іван Гаврик — спорт. референт на Канаду.

Головний радний Тарас Шмагала і гол. контролер Іван Геврик погодилися ввійти до складу Спортової Комісії та в ній разом з іншими членами тісно співпрацювати. Також вирішено кооптувати до Спортової Комісії як пресових референтів заст. гол. предсідника Володимира Сохана і редактора „Українського Тижневика" Зенона Снилика. Також винесено постанову, що треба підшукати та кооптувати до. Спортової Комісії зацікавлених спортовців з округи Мишиґен, Торонта та з інших округ, в яких можна б зорганізувати спортові дружини.

Спортова Комісія рішила поставити внесок на річних нарадах Головного Уряду, щоб при кожному Окружному Комітеті Відділів УНСоюзу був вибраний спортовий референт, який працював би над поширенням спортової акції відділів УНСоюзу та цілої його Округи.

5. На початку Спортова Комісія вирішила предложити Головному Урядові проєкт спортового бюджету із такими передбаченими видатками на поодинокі ділянки спорту:

Картовий турнір	$800.00
Турнір круглів Пен-Огайо	$800 00
Гольф	200.00
Теніс	200.00
Кошівка	500.00
Бейсбол — Мала Ліга	1,500.00
Спорт в Канаді	1,000.00
Футбол (саккер)	1,600.00
Разом	$6,000.00

6. Спортова Комісія закликає урядовців всіх відділів УНСоюзу, щоб вони старалися зорганізувати спортові дружини і щоб ці дружини були фінансовані поодинокими відділами.

7. Спортова Комісія закликає всі відділи і членів УНСоюзу взяти участь у спортовій акції УНСоюзу, яка допоможе задержати нашу молодь в рядах української зорганізованої громади та в рядах членів УНСоюзу.

8. Спортова Комісія зобов'язується тісно співпрацювати із усіми іншими Комісіями в системі УНСоюзу для акції серед союзової молоді.

9. Спортова Комісія уконституювалась як слідує: Голова — гол. контролер Іван В. Іванчук; заст. голови і секретар — гол. радна Гелен Олек; заст. голови і касир — гол. радний Андрій Джула. Члени Комісії: заст. гол. предсідника — Марія Душник, гол. контролер Іван Геврик, гол. радний Тарас Шмагала. Пресові референти: заст. гол. предсідника Володимир Сохан, ред. „Українського Тижневика" Зенон Снилик.

10. У всіх справах Спортової Комісії просимо звертатися до голови Комісії на адресу:

Mr. John W. Evanchuk, 9312 Shermer Rd.,
Morton Grove, Ill. 60047

Звіт Комісії для канадійських справ

Створена Екзекутивою УНСоюзу „Комісія для Канадських Справ" складалась із: голови комісії Б. Зорича — заст. гол. предсідника і директора кан. канцелярії, гол. контролера мґр-а І. Геврика і головних радних В. Дідюка та Д. Попадинця. Маючи за завдання обговорити всі важливі питання УНСоюзу на терені Канади й їх узгіднити, комісія відбула своє окреме ділове засідання в неділю, 21 травня 1967 року і доручила всі проблеми УНСоюзу з терену Канади реферувати своєму голові Б. Зоричеві на форумі Головного Уряду УНСоюзу.

Коли в четвер, 25 травня на програмі нарад засідання Головного Уряду прийшла точка звітувань голів поодиноких комісій, директор кан. канцелярії Б. Зорич — як голова кан. комісії подав такі побажання, постанови й резолюції:

1. Усі члени „Комісії для канадських справ", одноголосно ствердили велику й відповідальну ролю УНСоюзу в усіх ділянках нашого національного життя та його культурного росту, закликають усі союзові клітини в Канаді докладати багато зусиль, щоби вдержати УНСоюз міцною, одноцілою, скоординованою громадською і фінансовою українською установою.

2. Таке широке завдання вимагає на терені Канади повної мобілізації всіх союзових сил, активізації секретарів, організаторів, Відділів і Округ, виконання кожного року організаційних плянів, піднесення організаційних кваліфікацій союзових урядників та організації вишкільних секретарських і організаторських курсів.

3. Для кращого адміністрування союзовими кадрами, для частішої контрольної дії, для приспішення зростання членства, для виконання реально-практичної, але скоординованої дії в цілій Канаді, специфіка канадського терену вже сьогодні вимагає повної гармонійної співпраці й співдії Відділових Управ із Окружними Комітетами, а всі Окружні Управи враз із організаційними апаратами повністю співпрацювали із Канадською Канцелярією і своєчасно повідомляють її про висліди своєї праці.

Так наладнана організаційна структура в Канаді буде запорукою упорядкованої союзової праці в Канаді й вона приспішить реалізацію намічених зобов'язань і завдань.

4. Розв'язка цих важливих питань і виконання цих невідкладних потреб вимагають прийняття і схвалення для Канади слідуючих резолюційних точок:

а). Члени Головного Уряду УНСоюзу в Канаді двічі до року відбувають своє спільне засідання, на якому обговорюють піврічні пляни праці, підсумовують пройдений етап організаційних змагань і накреслюють працю на слідуюче півріччя.

б). Обов'язково треба поширити правильник Окружних Комітетів, щоби надати їм ширших прероґатив і устійнити фактичні завдання.

г). Для чотирьох Округ в Канаді призначити бюджети в висоті: $200.00 річно для Округи в Торонто,
по $150.00 для Округ у Монтреалі і Вінніпеґу
та $100.00 для Ніяґарської Округи.

Признання цих буджетів конче потрібне, щоби Округи мали змогу провадити не тільки організаційну союзову працю, але теж і суспільно-громадську в Канаді й така кожнорічної дотації для Округ вимагає побудова громадського українського життя в Канаді.

ґ). УНСоюз у Канаді повинен стати повновартним членом КУК і мати свого представника в Екзекутиві КУК.

д). Усі морґеджові позики в Канаді повинні бути узгіднювані з Канадською Канцелярією.

е). Продовжувати далі видавання „Канадської Трибуни" в „Свободі", але видавати її теж у канадській українській пресі, яка скорше познайомлювала б Українців у Канаді про велику працю УНСоюзу на всіх відтинках нашого національного життя.

5. Ріст УНСоюзу в Канаді, особливо в Торонто й околиці, існування Канадської Канцелярії із союзовим архівом, існування Окружної Управи зі своїми завданнями, існування у Торонто 12 відділів УНСоюзу — створюють потребу купна ДОМУ УНСОЮЗУ, в якому проводилиб свою працю союзові урядовці,організатори,секретарі, в якому містилися б картотеки членства та Відділів і який підніс би престиж УНСоюзу в Канаді. Якщоб такий дім це дав запоруку самоокупування, то ця точка заслуговує на уважливе обговорення її Екзекутивою чи самим Головним Урядом.

6. Для пропаганди УНСоюзу в Канаді і безпосереднього контакту зі студентською і академічною молоддю, професіоналістами і представниками різних організацій ми повинні врешті-решт не тільки писати про потребу купна КАНАДСЬКОЇ СОЮЗІВКИ і оглядати різні місця, але таки серйозно приступити до конкретного започаткування купна такого ресорту, який плекав би не тільки товариську культуру, але до певної міри виконував би виховну працю і довкруги союзових ідей мобілізував би провідну верству канадського українства. Схвалення цієї точки і її виконання є пильним і конечним завданням тим більше, що з Торонта вислано спеціяльне письмо до головної канцелярії УНСоюзу з проханням про закуплення Канадської Союзівки і це письмо підписали представники 12-ох Домініяльних українських громадських, молодіжних і наукових інституцій та визначні українські громадяни.

Звіт Комісії для фінансових справ

Наради Фінансової Комісії відбулися 2 травня 1967 року о год. 8.30 вечора в приявності: Вол. Галан, Анна Дубас, Петро Пуцило, Т. Шпікула, Д. Попадинець, І. Ващук та Роман Слободян і І. Кокольський — з уряду.

Комісія уконституувалась як слідує:

Володимир Галан — голова, Анна Дубас і П. Пуцило — секретарі. Після основної дискусії одноголосно рішено:

1) Звернутися до збору Головного Уряду УНС з проханням виконати резолюцію 26 Конвенції, яка надрукована в протоколі Конвенції на сторої 178, а саме:

„Делегати 26 Конвенції УНС доручають Головному Урядові УНС покликати та оформити 7-9членну фінансову комісію, якої завданням було б одобрювання всіх інвестицій та провірка і реінвестування усіх бондів нашої організації. Членами фінансової комісії мають бути фінансові фахівці з членів Екзекутиви, Контрольної Комісії, Радних як теж і членів УНС".

2) Усі приявні дали свою згоду — бути членами фінансової комісії — якщо Хвальні Збори Головного Уряду покличуть їх до такої праці. 3) Після вибору, зглядно затвердження фінансової комісії, яка стала б тоді постійною комісією 26 Конвенції — вона: а) Вибрала б свій уряд, себто предсідника, заступника предс. і секретарів з правом кооптації додаткових членів - фахівців, не більше, як 9 осіб; б) Виготовила б свій правильник, як дорадча комісія, для оформлення інвестиційної політики УНС так при закупні чи продажі бондів, уділюванні морґеджів та набуттю реальностей.

Звіт Комісії виховно-дослідчої

During the past year, the UNA Education Research Committee was able to accomplish the following:

(1) Sixty more Ukrainian students were administered the community attitude questionnaire and the Bernreuter Personality Inventory. This makes a total of 156 students who have participated in the UNA survey. The goal sample is 1,000 students.

(2) A paper entitled "The Ethnic Factor in American Life: A Shift in Perspective" was prepared by the committee chairman. The paper is concerned with the evolution of American mainstream attitudes towards ethnicity as a variable in the development of the social order. The committee is currently involved in arrangements to publish the paper.

(3) For the second year the committee continued its efforts to gain a modicum of cooperation from Skilna Rada. Thus far, however, no viable agreement has been reached.

(4) The committee chairman represented the UNA at educational conferences in Detroit and Toronto.

In conclusion, the chairman would like to thank the following committee members for their loyal support during the past year: Rev. Joseph Shary, Rev. Orest Kulick, Mrs. T. Nazarewycz, Prof. Adam Antonowycz, Mrs. Vernard Korchinski, and Mrs. Myra Hrab (nee Nahorniak).

MYRON B. KUROPAS, CHAIRMAN

ЗАКЛЮЧЕННЯ ЗВІТУ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Подані в звітах дані виказують ріст нашої організації та наші нестачі.

Ми зросли за минулий рік в майні, в членах, в громадській праці.

Коли попередньо Головна Контрольна Комісія жадала найняти заприсяжених публічних авдиторів, то тільки тому, щоб:

а) перевести точну контролю майна УНС;

б) дати змогу Контрольній Комісії звернути більшу увагу на господарську і суспільну політику цілого УНС так в ЗДА, як і в Канаді. Саме тому Контрольна Комісія виготовила для Вас, шановні Головні Урядовці, також слідуючі зауваги.

Завдання УНС зачеркнені в статуті вказують, що головними цілями нашої Організації є: а) всебічна допомога членам; б) допомога українському народові відбудувати свою власну державу.

Для осягнення цих цілей послідна Конвенція УНС дала головному Урядові точні вказівки, які мають бути дороговказом у нашій праці.

Безперечно, всебічну допомогу своїм членам може дати тільки велика організація, і саме тому Конвенція доручила нам:

1 Піднести членство до числа 100,000 членів.

2) Взяти до праці організаторів.

3) Поставити на Канадійському терені окремого місто-предсідника — організатора.

4) Поширювати нові обезпеченеві поліси.

5) Поширити дитячі табори і курси українознавства.

6) Піднести Суспільну Службу УНС, зокрема для старших віком громадян у співпраці з ЗУАДКомітетом.

7) Створити на місцях по громадах пригожий ґрунт для приєднування членів дорогою злуки усіх українських братських організацій в ЗДА.

Усі ці і другі доручення Конвенції не дали належних успіхів — не з браку фінансових середників, але в недостачі належного керування.

Для прикладу наведемо слідуючі цифри:

Курси українознавства, які мали б виховати нам нових провідників з молоді, придбати читачів для „Віглі" і нових членів, представляються так:

Табеля ч. І
Учасники Курсів Українознавства на Союзівці

Курс	Час	Вписались	Закінчили
I.	серпень 1954	27	25
II.	серпень 1955	25	24
III.	серпень 1956	28	21
IV.	серпень 1957	37	38
V.	серпень 1958	58	55
VI.	серпень 1959	70	60
VII.	серпень 1960	46	45
VIII.	серпень 1961	59	51
IX.	серпень 1962	50	50
X.	серпень 1963	59	42
XI.	серпень 1964	45	47
XII.	серпень 1965	52	35
XIII.	серпень 1966	48	44
Разом		604	537

(Продовження на стор. 4)

ЗАКЛЮЧЕННЯ ЗВІТУ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження зі стор. 3)

Діти в таборах:

Табеля ч. II
Учасники дитячих таборів на Союзівці

Рік	Хлопці	Дівчата
1958	38	25
1959	20	40
1960	35	41
1961	47	43
1962	48	42
1963	32	44
1964	45	30
1965	40	50
1966	42	38
Разом	347	353

Хлопців — 347
Дівчат — 353

Разом: — 700

Значить від 1954 року в курсах українознавства і від 1958 р. в дитячих таборах, які мали б бути головним товчком приєднування членів, — ми не зробили кроку вперед.

З приєднуванням членів зв'язані наші видавництва, — зокрема „Свобода". Треба зазначити, що коли з морального боку видавництво „Свобода" стоїть дуже високо, то матеріяльний бік не виказує великих змін на краще. Саме діловодство вимагає деяких поправок, щоб Уряд і членство могли мати кращий матеріяльний погляд на свою пресу.

Недомагає „Юкрейнісн Віклі". Комісія для „Віклі" не функціонує.

Контролею цього видавництва займався передусім гол. контролер Іван Іванчук, який склав свої спостереження на письмі. Відносно Культурної Комісії, яка була схвалена послідною Конвенцією — не зроблено заходів для її поширення, що теж було б зв'язане з нашим членством та цілим образом УНС перед нашим громадянством.

Друга сторінка — це фінансова господарка — інвестиції в бондах, морґеджі та реальности. Прихід від інвестицій зріс за 1966 р. з 3.55 в 1962 р. до 4.09% в 1966 р. Але все ж таки ми маємо зараз бондів:

Ульокованих на 2½% до 3½	$ 13,200,000.00
Ульокованих між 3½% до 4	$ 6,200,000.00
Разом	**$ 19,400,000.00**
Ульокованих тільки поверх 5%	$ 3,000,000.00

Коли б вдалось піднести суму $ 19,000.000 до 5%, ми мали б зріст в приходах на суму поверх $200,000.

Це можливе і над цим повинна застановитись Фінансова Комісія, яку Ви маєте обов'язок покликати. — згідно з рішенням Конвенції.

Морґеджі, яких маємо 8½ мільйона, це добра інвестиція, але з цієї суми припадає 1½ мільйона на церкви, школи і народні доми і 1,700.000, які приносять тільки 5% — разом біля $3,000.000. Буде засіданням Фінансової Комісії встановити — чи є корисно, щоб УНС тратив зі своїх приходів не менше як 1% від своїх морґеджів на вгорі названі цілі, себто суму 30,000 дол. річно.

Окрему проблему представляє собою Союзівка, контролю якої перевів гол. контролер Іван Ващук, з якої склав докладне справоздання. До вище поданих чисел про господарку „Союзівки" варто додати що з фінансового боку ми докладаємо кожного року найменше суму 50.000 дл. Коли взяти під увагу усі інвестиції, хоч немає сумніву, що Союзівка потрібна, конечною є фінансова реформа та встановлення тіснішої адміністрації, на яку вказують теж наші авдитори Ернст і Ернст.

З доручення Контрольної Комісії гол. контролер Іван Геврик, перевірив Канадійську канцелярію й склав з провірки докладний звіт,

Контрольна Комісія вважає, на основі досвіду першого року діяння нової Екзекутиви, що є негайно потрібно:

1. Виконати ухвалу Конвенції в справі поширення Культурної Комісії.

2. Покликати до життя Господарську Комісію з завданням провірити наші інвестиції в бондах, морґеджах і реальностях — і встановити господарську політику нашої Організації.

Покликання до життя цих двох Комісій поможе Екзекутиві у вирішенні наших життєвих проблем і поставить УНС на те місце, яке призначила йому історія.

Беручи під увагу, що усе діловодство в УНС є ведене бездоганно, Контрольна Комісія ставить внесення на прийняття звітів головних урядовців до відома.

Головна Контрольна Комісія УНС

Після закінчення звітування на порядок нарад прийшла дискусія над звітами. Головний предсідник Й. Лисогір пропонує, щоб дискутувати окремо над звітами членів Екзекутиви і головного редактора, а групово над звітами Контрольної Комісії і її членами, над звітами головних радних та спеціяльних комісій. Пропозицію гол. предсідника схвалено.

IX. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИФА ЛИСОГОРА

В дискусії взяли участь наступні головні урядовці: Тарас Шмаґала, Володимир Запаранюк, Марія Душник, Мирон Куропась, д-р Михайло Данилюк, Анна Чопик, Іван Іванчук, Петро Пуцило, Тарас Шпікула, Анна Дубас, Іван Одежинський, д-р Володимир Галан і Роман Слободян.

Предметом дискусії та запитів були наступні справи: максимальна висота забезпечення молоді у військовому віці; виконання рекомендації конвенції щодо піднесення винагороди секретарів на один відсоток; зменшення числа передплатників „Свободи" й поширення обов'язку передплати; оплатність календарів УНСоюзу й кому їх слід висилати; можливості поширення УНСоюзу на інші краї; делеґування місцевих головних урядовців на місцеві імпрези; відношення екзекутиви до праці Виховно-дослідчої комісії; відношення УНСоюзу до УККА і СКВУ; заходи в справі об'єднання ухвал конвенції щодо допомоги Україні; морґеджова політика УНСоюзу; можливість уфундування культурних нагород й створення культурного фонду на цю ціль; які обов'язки виконує гол. предсідник у відношенні до видавництва „Свободи" й наскільки вони його обтяжують; можливості підвищення ціни „Свободи" для не-членів; який вислід принесли змагання в копаному м'ячі з дружиною Денді й чи змагуни були забезпечені; виконання резолюції щодо можливости перенесення частини резерви до ротаційного фонду для його вжиття на союзові будинки, оселі, тощо; пляну будови апартаментового дому в Джерзі Сіті, його правдоподібного кошту й оплатности, та хто в ньому мешкав би; утворення посту управителя видавництва; можливости та кошт власного будинку тільки для приміщення головної канцелярії; придбання дому для гол. канцелярії в Ню Йорку; поділу відповідальности за поодинокі підприємства та акції.

На запити дав вичерпну відповідь гол. предсідник Й. Лисогір. Справа висоти забезпечення для молоді, яка є у військовому віці й є наражена під цю пору на збільшений риск життя, є фінансовою справою, тим більше, що УНСоюз від минулого року не має в своїх забезпеченевих грамотах т.зв. воєнної клявзулі й тому мусить бути обережним, зокрема тоді, коли родина молодої людини, яка бажає високого забезпечення, хоч більше від нього обтяжена відповідальністю за долю родини, має тільки невеличке, або й жадне забезпечення. Тому екзекутива приняла, як норму, що висота забезпечення молоді у військовому віці повинна відповідати сумам забезпечення членів її родини. УНСоюз вже виплатив забезпечення поляглих у теперішній війні й число таких виплат буде збільшатися.

Відносно піднесення на один відсоток винагороди секретарів Відділів за збирання вкладок, то це була рекомендація, а не ухвала останньої конвенції. Кошт збирання вкладок вже тепер є дуже коштовний. Якщо б УНСоюз збирав вкладки прямо з головної канцелярії, як робить вже багато братських забезпеченевих організацій, то цей кошт був би не 6%, як тепер, але коло 2½ відсотка. До того така підвижка у великій мірі підвищила б винагороду тих секретарів, які організують мало нових членів й тому їх Відділи постійно зменшуються, або й для тих, які роками не організують жадних членів. Ця підвижка винесла б 26,000 долярів. Якщо видати ту суму на організування нових членів, то она принесе більше користи, а ці секретарі, які зорганізують нових членів здобудуть вищу винагороду. За цю суму можна придбати більше обласних організаторів, які допоможуть секретарям збільшувати членство їх Відділів, а з тим і їх винагороду.

Передплата „Свободи" зменшується зі зменшенням старих членів УНСоюзу. Багато молоді не бажає передплачувати газети, а часто самі організатори членів прохають, щоб їх звільнити від обов'язку передплати. Будемо робити потрібні заходи, щоб вдержати наші видання. Щодо календарів УНСоюзу та їх розсилки передплатникам „Свободи" то хоч далеко не всі, які одержують календар, звертають за нього гроші, календарі виплачуються, автім є це також ширення освіти та добра пропаганда для УНСоюзу.

Відносно поширення УНСоюзу на інші краї робимо заходи для дослідження такої можливости. Щодо делеґування місцевих головних урядовців на місцеві імпрези, часто годі це зробити, бо власне місцеві члени чи установи вимагають осіб з головної канцелярії. Часто такі поїздки крім репрезентації є сполучені з полагоджуванням технічних союзових справ, що вимагає окремих осіб. На стейтові конвенції братських конґресів в засаді делеґованими є місцеві урядовці.

За діяльність всіх союзових діячів, зокрема головних, відповідають не тільки вони, але ввесь головний уряд. Виховно-дослідча комісія у своїй праці стрінулася із критикою, яку не можна було поминути. Деякі питання квестіонаря, який мали виповняти шкільні діти, не знайшли апробати виховників і батьків, а без їх співпраці виконання плянів комісії утруднене або й неможливе.

З уваги на вечірню пору в цьому місці перервано наради до середи, 24-го травня 1967 р. о год. 9-ій ранку.

Третій день нарад

П'ЯТА (РАННЯ) СЕСІЯ

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА Й. ЛИСОГОРА

(Продовження)

Головний предсідник Й. Лисогір, продовжуючи відповідати на поставлені питання, підмітив, що відношення УНСоюзу до УККА та СКВУ є наскрізь позитивне, про що свідчить активна участь членів екзекутиви, головних й відділових урядовців праці для УККА і в підготові СКВУ й прикладна жертвенність на ці цілі. УНСоюз закликав Відділи УНСоюзу ставати членами УККА, а членство складати національний даток. В цих і інших установах стараємося допомагати до збереження у них миру та злагоди, хоч це не все вдається. Поза нашими об'єднуючими заходами не маємо ніяких спеціяльних амбіцій ані у відношенні чи на форумі УККА, СКВУ чи інших установ. Ми не зв'язані з ніякою американською чи українською групами. Ми все були й бажаємо залишитися загальною національною установою.

Щодо намагань довести до об'єднання наших Союзів, ми в минулому багато часу і енергії присвятили цій важливій з загально-національного погляду справі. Будемо про це дбати в майбутньому. На жаль не у всіх наших братських установах є таке саме бажання та треба вірити, що колись об'єднання стане реальною дійсністю, бо цього вимагають наші загальні інтереси та вимоги часу.

В міру наших сил і засобів допомагаємо нашим землякам поза Україною і дбаємо про наші національні справи, які мають значення як на еміґрації, так і на Україні. Крім наших видань маємо на увазі використання для української справи також чужі видавництва.

Відносно морґеджів, то ми стараємося інвестувати наші фонди не лише в них, але також у бондах, тим більше, що під цю пору можна набути дуже певні бонди на дуже добрих умовах: Та всеж стараємося допомагати нашим членам позичками на їхні доми й по змозі не відмовляємо позичок нашим установам, допомагаючи розбудовувати наші громадські надбання та при їх помочі їхню активність.

Можливости утворення культурного фонду та признавання річних культурних нагород є настільки обмежене, що маємо ряд наших видань, які вимагають щораз то нових фондів, першим між якими є англомовна Енциклопедія Українознавства, якої другий том в короткому часі віддамо до друку. Також у підготові є інші видання, в тім деякі вже ювілейні, які також вимагатимуть чималих коштів. Редактор А. Драган доповнив інформації гол. предсідника відносно заплянованих видань.

Головний предсідник є по традиції адміністратором видавництва УНСоюзу. Очевидно він тільки плянує працю разом з фаховими службовиками видавництва й наглядає над працею. Трудно обчислити скільки часу він на це витрачає. Може десять відсотків часу, може більше. УНСоюз перестерігає давне право головного редактора виносити всі рішення в справі видавання газети, очевидно в межах ухвал органів УНСоюзу. Передплату за газету можна збільшити, бо вона невелика. Маємо цю справу на увазі. Гол. радна п. Анна Дубас думає, що підвижка передплати для не-членів УНСоюзу помогла б придбати більше нових членів.

Змагання української репрезентації копаного м'яча з закордонною дружиною першої кляси „Денді" принесло сподіваний й плянований успіх. Всі змагуни були забезпечені перед випадком, подібно, як глядачі гри.

Відносно висока резерва, яку нагромадив завдяки своїй ощадній господарці, УНСоюз народила деякі проблеми. Стейтові забезпеченеві уряди, особливо нюйоркський, ставлять вимоги відповідно її зменшити, але ми потрібуватимемо цієї резерви з уваги на потребу нового приміщення, його будови й вдержання, розбудову нашого організаційного апарату, який вже тепер коштує багато, що часто приходиться покривати з резерви. А втім наші вкладки спіраються на базі 3% прибутку наших фондів, а інші компанії спірають на базі 2.5%. Якщоб ми перейшли на цю базу, це вимагало б збільшення нашого посмертного фонду, що на яких півтора мільйона зменшило б нашу резерву. Тому слід відкласти на пізніше питання евентуального зменшення резерви. Відносно утворення з частини резерви ротаційного фонду для цього немає причини. Всі наші фонди ротаційні. Можемо їх ужити без творення окремого фонду.

Кошт будови апартаментового дому в Джерзі Сіті на 22 поверхи виносив би яких сім чи вісім мільйонів долярів. Дім мав би 300 мешкань. Податки виносили б 15% й вони були б платні тільки при наявности прибутку. Гроші на будинок дають урядові аґенції, а коли б ми не могли будинку вдержати, тоді ми могли б його урядові віддати, бо не беремо ніякої особистої відповідальности. Щодо побудови власного дому тільки для приміщення головної канцелярії, то УНСоюз і це бере до уваги й має навіть деякі пляни. Кошт такого будинку виніс би понад мільйон долярів, бо потрібно було б яких 40,000 квадратних стіп грунту, що коштували б понад сто тисяч долярів. Можна б також вибудувати будинок в Ню Йорку, але цей стейт є найгостріший й найкоштовніший, тому некорисно бути ню-йоркською корпорацією. Натомість сама наша ню-йркська округа могла б спонзорувати мешкальний дім за державні гроші, цим ми будемо цікавитися, але сумнівне з різних причин, чи варто переносити головну канцелярію до міста Ню Йорку.

Щодо запиту чи утворення посту управителя видавництва УНСоюзу не принесло б зміни на краще й не захоронило б його від дефіциту гол. предсідник думає, що головна проблема це збільшення передплатників газети, що дасть збільшене число нових членів. Управитель не є головною проблемою.

Гол. контролер Петро Пуцило завважує, що не одержав задовільної відповіді, чому не збільшено секретарям винагороди. Незалежно від того, чи відносний секретар заслужився чи ні, така була ухвала конвенції і слід її виконати, бо екзекутива нижча інстанція від конвенції. Також було рішення конвенції щодо ротаційного фонду зі спеціяльним призначенням, тому й це рішення слід було виконати.

Кол. головний касир Роман Слободян остерігає перед розтрачуванням резерви, бо як би наші фонди спали нижче сто відсотків, тоді члени мусіли б її поповнювати. Щодо винагороди секретарям то колись вона виносила 2 1/2% а тепер 6%. Також на конвенції схвалено зависоку дієту. Є резолюції, які слід припинити у виконанні, коли вони зроблені нерозважно й можуть принести шкоду установі: Були схвалені колись резолюції, щоб перенести головну канцелярію до Ню Йорку, але цього не виконано, бо це не було корисне. На конвенції є частина осіб які знають як слід союзові справи, а більшість не знає.

Голова Контрольної Комісії д-р В. Галан зауважує, що дискусія зайшла задалеко, бо порушує чимало справ, які належать до нових справ. Підмічує, що немає поділу відповідальности за поодинокі підприємства та акції УНСоюзу. Наприклад, немає окремих осіб, які відповідали б за Союзівку, дитячі табори, курси. Нагляд належить до гол предсідника, але невідомо хто відповідальний за кожне діло. Треба до кожної ділянки експертів. Ставить внесення замкнути дискусію над звітом гол. предсідника, що однодушно схвалено. Щодо завваг д-ра Ґалана гол предсідник завважив, що дитячі табори є під управою досвідченої людини, а курси українознавства є під керівництвом д-ра Василя Стецюка, повного професора Сітон Голл Уніврситіту й досвідченого педагога і його кваліфікованих співробітників.

На цьому закінчилася дискусія над звітом гол предсідника.

Приступлено до дискусії над звітами чотирьох заступників головного предсідника, але тому, що до неї ніхто не зголосився, приступлено до дискусії над звітом гол. секретаря.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

В дискусії взяли участь наступні головні урядовці: Марія Душник, Андрій Джула, Іван Іванчук, д-р Михайло Данилюк, Тарас Шмаґала, Дмитро Попадинець, Анна Чопик, Тарас Шпікула, Олена Олек, і Іван Одежинський.

Предметом дискусії та запитів були наступні справи: можливости поширення діяльности УНСоюзу на інші краї, зокрема Південної Америки; поділ функцій організаційного й рекордового відділів; стан цьогорічної кампанії за новими членами; листування з Відділами й відвідування терену; праці обласних організаторів; секретарсько-організаторських курсів; двомовности в листуванні з відділами; інформації про культурну працю УНСоюзу; нові пляни забезпечення; листування головної канцелярії з головами відділів; конкуренція кредитових установ; компетенції Окружних управ та покриття їх видатків; відношення УНСоюзу до УККА та його роля в ньому; даток на Фундацію Т. Шевченка в Канаді з резерви УНСоюзу; окремі квоти нових членів для Канади; вище забезпечення для молоді; порівнання праці організаторів УНСоюзу з іншими установами; програма праці організаторів та її виконання; пряме плачення вкладок до головної канцелярії; проблема масового дозрівання двадцятирічних грамот; окремої статистики активности жінок; скільки молоді, забезпеченої студійними грамотами до 18 р. життя, відновили своє забезпечення після виплати тих грамот; відмічування в звітах не тільки числа придбаних членів, але також висоти суми, на яку їх забезпечено; звільнення від плачення вкладок у випадку нездібности до праці члена; залишення дивіденди в УНСоюзі.

З приводу обідньої пори, о год. 1-ій по полудні перервано наради до год. 2.30 по полудні.

ШОСТА (ПОПОЛУДНЕВА) СЕСІЯ

Після обіду, о год 2.30 розпочалася шоста сесія нарад. На наради прибули гості, проф. д-р Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства та п. Михайло Терпак, керівник українського відділу „Голосу Америки".

ЗУСТРІЧ ІЗ ПРОФ. Д-РОМ В. КУБІЙОВИЧЕМ І РЕД. М. ТЕРПАКОМ

Проф. Кубійович підмітив, що прибув до ЗДА для закінчення й приготування до друку другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства й дав короткий огляд праць над цією книгою. Українське видання появилося 16 років тому, текст для англійського видання мусів бути не переложений, але написаний наново. При малій кількости співробітників та невеликих фондах це завдання є дуже трудне до виконання, але вже наближається до свого закінчення. Сподіється, що до півтора місяця більшість матеріялів до другого тому буде готова до друку, а в осені, після його нових відвідин Америки, буде закінчена цілість. Книга матиме 1,100 - 1,200 сторінок. Передбачується також около п'ятдесятисторінковий додаток до першого тому. Після появи цієї статтевої частини Енциклопедії слід було б подбати про видачу також гаслової частини в англійській мові. Після запитів, які приявні ставили проф. Кубійовичеві і його відповідях, ред. М. Терпак розповів про завдання та працю „Голосу Америки", а зокрема його української секції. Обом гостям гол. предсідник Й. Лисогір склав подяку за відвідини й побажав успіхів у їх праці.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ

Після цього гол. секретар Ярослав Падох відповів на завваги та запити, поставлені в часі дискусії над його звітом.

Головна канцелярія досліджує можливість та доцільність поширення своєї діяльности на інші краї, про вислід яких головний уряд буде повідомлений.

Компетенції організаційного й рекордового відділів головної канцелярії є поділені, про це було повідомлено в одному з протоколів з нарад екзекутиви та окремими листами до відділів. Є побажаним, що б в листуванні відділювати справи обох цих відділів для полегшання й приспішення поладнання листування.

Цьогорічна кампанія проходить на рівні попередніх років. Числа за перших чотири місяці були подані в звіті. За той час придбано 1,367 нових членів. Є це менше, як минулого, конвенційного року, бо перших п'ять, передконвенційних, місяців були з уваги на конвенцію багато успішніші, зате на двісті членів більше, як у 1965 р. в тому самому часі. Збільшення продукції залежатиме від активности Відділів і їх урядовців та організаторів, а в ще більшій мірі від нашої змоги придбати більше організаторів, в тім також обласних, за якими довго шукаємо й від відсвіження складу відділових урядовців, передовсім секретарів. Щодо цього йдуть заходи.

Листування з відділами йде двома шляхами: щомісячних обіжних листів до всіх відділів й листування з окремими Відділами, чи то відповідаючи на їх листи, чи то для оживлення їх праці на організаційному полі. Копії обіжників до Відділів та Округ, зокрема ж щомісячну статистику організаційних досягнень, висилається до всіх головних урядовців, для їх відома. Крім того гол. урядовці звичайно щомісяця дістають обіжник, в якому подані підсумки активности на полі приєднування нових членів самими головними урядовцями. Листування відбувається в двох мовах, українській й англійській. Відповідь на листи є виготовувані в тій мові, в якій написаний лист, на який відповідається. Англійське листування та значну частину українського приходиться полагоджувати особисто гол. секретареві. Відносно інформативної діяльности, то нові брошурки виготовляються в обох мовах й небаром появиться переклад на англійську мову давніше виданих брошурок. Тому, що Трибуна УНСоюзу появляється в українській мові, редакція дбатиме про те, щоб важливіші статті з Трибуни були передруковані поанглійськи в Українськім Тижневику.

Минулого року вийшло нове, основно перероблене, видання українських „Фактів про УНСоюз", нова брошура в двох мовах п. н. УНСоюз і чому варто стати його членом?, в двох різних виданнях для ЗДА й Канади. Приготовлено до друку нову дитячу брошуру п. н. Забезпеченевий плян для найменших союзян. Головна проблема нашої інформативної праці не в тому, що не маємо більшого числа матеріялів, але в малому користуванні тими, що маємо. Слід на місцях поширювати якнайбільше наші видання, давні й нові, число яких буде збільшатися.

До завдань обласних організаторів належить не тільки здобування нових членів, але й то в першій мірі, дбання про працездатність Відділів. Тому вони мають обов'язок дбати про те, щоб відділи мали добрих, активних урядовців, зокрема секретарів, які виконували б свої обов'язки, зокрема щомісяця організували нових членів, щоб лучити малі, нездатні до життя й розвитку Відділи, ліквідувати нежиттєздатні, де це є вказаним, творити нові Відділи, шукати й вишколювати нових, відділових і окружних організаторів і виконувати численні інші завдання, доручені гол. канцелярією. Обласні організатори що-місяця складають на письмі звіти з праці та разом з гол. секретарем намічують плян праці на наступні місяці. Гол. секретар вдержує з ними постійний контакт, особистий, зокрема в часі зустрічей на окружних зборах, телефонічно та листовно. Обласні організатори є обтяжені надмірним числом відділів, відданих їм в опіку, тому головною проблемою нашого росту, побіч оживлення Відділів, зокрема відмоложення їх урядовців, є придбання більше обласних організаторів, що, з уваги на їх конечні кваліфікації та мандрівний спосіб праці, є дуже важкою справою.

Союзові курси відбуваються на окружному й загальному рівні. Від раніших років є точно установлена програма курсів, яку достосовується до вимог часу, і терену. Курси мають завдання дати потрібне знання секретарського діла та вишколити організаторів членів. Тому, що звичайно значна більшість учасників курсів говорить по українськи, їх переводиться в цій мові, бо на дві мови не стає часу. Зате термінологію, пояснення й відповіді на запити в англійській мові, дається в мові англійській. Якщо більшість учасників курсу говорила б по англійськи вестимемо його в цій мові. Центральний курс на Союзівці відбувається п'ять - шість днів, а окружні два, звичайно в суботу й неділю, часом ще в п'ятницю вечором. Але бували випадки, що курсанти працювали в суботу й прийшлося вести курс тільки вечорами. Таке трапилося в Шикаґо. Хоч курс був розложений на три дні, в п'ятницю курсанти заявили, що можуть прибути на курс в суботу вечором, бо в день працюють. Це зовсім порушило наперед уложений плян курсу. Було питання, чи курси приносять користь. Без сумнів так. На наших курсах вишколювалися зовсім нові в союзовій праці люди, які згодом, після курсу, стали нашими найбільш успішними постійними, а то й обласними, організаторами. Згадати б п. Софію Куцу, Василя Дідюка, Єфима Омельченка, Петра Дякова, Остапа Сквирського, д-ра Тита Залуцького і інших. Крім двох - трьох всі наші організатори пройшли окружні, або центральні курси на Союзівці. Їхня продукція членів говорить про їхні успіхи. Майже що-четвертий член, якого ми придбали в минулім році, здобули наші нечисленні, постійні й обласні, організатори. Позатим нашими організаторами членів є секретарі, яких найбільше буває на курсах. Вони познакомлюються на курсах з нашими грамотами, вчаться, як переконувати кандидатів на членів, щоб забезпечились й то на відповідну суму, як підібрати для них відповідні роди грамот, який є зміст забезпеченевої грамоти та всіх додатків до неї, як підготовляти акцію приєднування членів і як її переводити тощо. При існуючій конкуренції комерційних компаній, наш вишкіл мусить скріпитися й поширитися на всіх союзових діячів, як передумова нашого росту.

(Продовження в наступному числі)

Клівленд, Огайо

ОБРАНО КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 50-РІЧЧЯ УНР.

На останніх зборах делеґатів Українських Злучених Організацій (У.З.О.), відділ УКК в Клівленді в липні вибрано Громадський Комітет для Відзначення 50-ліття Української Національної Революції. Комітет складається зі слідуючих осіб:
голова — проф. д-р Михайло Пап, заступники: д-р Михайло Тимків, п. Василь Пономаренко і п. Роман Почтар; секретарі — п. Василь Камінський і мґр. Мотря Грушкевич; фінансова комісія — інж. Мирослав Баслядинський, п. Марія Адамович, п. Олександер Герега і п. Григорій Пиріг; пресова комісія — інж. Володимир Базарко, мґр. Богдан Футей і мґр. Тарас Шмаґала; організаційна комісія — мґр. Юрій Оришкевич, п. Василь Кліщук, п. Анна Кравчук і п. Павло Мигаль; програмова комісія — п. Микола Кавка, мґр. Лідія Голіян, п-на Оля Джуман і п. Теофіль Цішкевич.

На засіданнях Комітету 18 серпня вирішено відсвяткувати ювілей Української Національної Революції та Відродження Державности серією імпрез, а не одним святом. Ця серія розпочнеться 24 вересня 1967 р. Концертом, на якому буде посвячення прапору О.Б.У.В.А. Дня 11 листопада слідуватиме реферат про Листопадові Роковини.

20 січня 1968 р. відбудеться бенкет і баль, де будуть запрошені представники американського світу. Ця імпреза буде головною маніфестацією українського ювілею Національної Революції перед американською публікою.

Серія святкувань 50-річчя Української Національної Революції закінчиться святочною академією, яка відбудеться 5 лютого 1968 р.

У.З.О. Закликає все громадянство міста Клівленду й околиці взяти якнайчисленнішу участь у цих святочних імпрезах. Рівночасно просимо всі довколишні організації не плянувати жадних імпрез на подані дати.

В. Б.

Роман С. Голіят

Конференція українських професійних товариств за консолідацію

16 вересня ц. р. тут в Українському Інституті Америки відбулося 2-ге в цьому році засідання Конференції Українських Професійних Товариств, членами якої є всі професійні Т-ва на терені Ню Йорку.

Завданням таких конференцій є перевірка впершу чергу конфліктів і непорозумінь в нашому громадсько-політичному житті й відповідні дії з боку професійних товариств, впершу чергу КУПТ. Головними справами на нарадах 16 ц. м. була справа Комітету Громадської Єдности, який в той самий час мав свої наради в готелі Статлера, та справа узгідненого виступу професійних товариств на Світовому Конґресі Вільних Українців. У нарадах взяли участь проф. Іван Телюк, д-р Петро Стерчо, д-р Роман Криштальський, д-р Роман Голіят, д-р Богдан Дзерович, д-р Ол. Соколишин, мґр. Іван Кобаса, інж. Іван Мокрівський, який відкрив і проводив цим засіданням, інж. Методій Борецький, інж. Степан Процюк, інж. Роман Левицький, інж. Роман Галібей, д-р Степан Ворох, інж. Андрій Пащук, д-р Богдан Олесницький, д-р Юрій Мачук. Одноголосно прийнято пропозицію д-ра Богдана Олесницького й д-ра Юрія Мачука, щоб виделеґувати кілька осіб з КУПТ з відповідним апелем на наради КГЄ. Така делеґація в складі: д-р Степан Ворох, д-р Богдан Олесницький, д-р Юрій Мачук, д-р Петро Стерчо й інж. Андрій Пащук залишили на короткий час конференцію і відвідали наради КГЄ, закликаючи учасників тих нарад до остаточного полагодження суперечностей з УККА, бо полагодження всяких непорозумінь вийде не тільки на користь нашої громади тут, але й на добро українського поневоленого народу. Після повороту з нарад з КГЄ — делеґація ствердила доброзичливість представників КГЄ, яким несподіванка з боку КУПТовариств — відвідини делеґації 5-ти осіб та апель від представників українських професійних товариств в справі консолідації — доказує журбу усіх українських професійних товариств важливими українськими справами. Під час нарад довша дискусія розгорнулася над справою узгідненого виступу на СКВУ й пропозиції створення сталого секретаріяту Конференції. Д-р Петро Стерчо заявив, що представники КГЄ і КУПТовариств відбули дня 6-го вересня спільні наради й він вірить, що в короткому часі представники КГЄ порозуміються з УККА.

Цього самого вечора повернула з Шикаґо репрезентація Українських Професійних Організацій в складі: д-р Богдан Олесницький, д-р Степан Ворох і інж. Роман Галібей, які були на авдієнції у єпископа Ярослава Ґабра. Інж. Р. Галібей, звітуючи про ці відвідини, заявив, що цією авдієнцією „ми хотіли започаткувати діалог між інтеліґенцією і духовним світом". Єпископ Ґабро в розмові з представниками Українських Професійних Організацій заявив, що: „Патріярхат є доброю установою для нашої Церкви і для нашого народу". Він особисто переконаний, що Сенод Єпископів на чолі з нашим Первосрархом, Блаженішим Кардиналом Йосифом є найкращою розв'язкою для нашої Церкви у вільному світі. Докладний комунікат про авдієнцію у Єпископа Ґабра буде обширніше поданий до відома нашої спільноти в короткому часі учасниками візити. Подібну авдієнцію відбуто й в Єпископа Йосифа Шмондюка, який запрошував делеґацію до частіших відвідин для взаємної виміни думок. Вкоротці повища делеґація відвідає нашого Митрополита Амброзія Сенишина.

Започаткований діалог між духовним українським світом і інтеліґенцією присутні на Конференції УПТовариств прийняли як зразок конструктивної праці.

Членами Конференції Українських Професійних Організацій є: Товариство Українських Бібліотекарів Америки; Об'єднання Українсько-Американських Ветеринарних Лікарів; Спілка Українських Журналістів Америки; Товариство Українських Інженерів Америки; Українське Лікарське Товариство Північної Америки; Товариство Українських Правників; Українська-Американська Асоціяція Університетських Професорів; Товариство Українсько-Американських Правників.

Обміркований програму Світової Конференції Українських Журналістів у вільному світі

Бофало. — В неділю, дня 10 вересня 1967 тут у мотелі „Трайвел Ладж" відбулося перше пленарне засідання управи Федерації Спілки Українських Журналістів Америки й Канади. Федерація була створена на Другому З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади в Торонті, Онт., Канада, 6-го листопада 1966 року, а її Управа почала діяти 1-го вересня ц. р. У висліді нарад устійнено, що Світова Конференція Українських Журналістів у вільному світі відбудеться в рямках СКВУ в середу — 15-го листопада 1967 р. Рішено звернутись з закликом до всіх українських журналістів у вільному світі вже тепер зголошувати свою участь в згаданій Конференції на адресу Секретаріяту Федерації:

Dr. Roman Kryshtalsky, 14 Peck Avenue, Newark, N.J. 07107, U.S.A.,

В рямках Світової Конференції Українських Журналістів відбудеться, під час СКВУ — Виставка української преси у вільному світі.

В нарадах взяли участь: М. Дольницький — голова, В. Софронів Левицький — заст. голови, д-р Роман Криштальський — секретар і І. Вараниця та д-р Роман Голіят — члени.

З Казахстану прохають книжок українською мовою

Київ. — Десятки тисяч українців з різних причин поселились у Казахстані, але вони не мають там ні українських шкіл для своїх дітей та молоді, ані навіть совєтських книжок українською мовою, які туди „чомусь не доходять". Передруковуємо уривок з листа з радгоспу „Шуйський", Атбасарського району в Казахстані, надрукованого в київській „Літературній Україні" з 8 вересня 1967 року: „Серед радгоспівських робітників майже половина за походженням українці. Вони переселилися сюди з Подніпров'я, Сумщини та західніх областей. У селі люблять твори (йде перелік прізвищ українських совєтських письменників). „Та прочитати їх не завжди щастить. Бо в бібліотеці зовсім нема книжок рідною мовою. Вони до нас чомусь не доходять. Коли я збирався їхати на Україну, мене просили мої радгоспні друзі подякувати українським письменникам за чудові книжки й передати наше робітниче побажання: допомогти нам скомплектувати українську бібліотечку. Наша адреса: Казахстан, Целіноградська область, Атбасарський район, зернорадгосп „Шуйський", бібліотека.

За кожну надіслану книжку будемо щиро вдячні Вам, товариші письменники".

● 6 цивільних кандидатів на президента у Південному В'єтнамі, які програли вибори, з'єднались, як постійна опозиція проти режиму новообраного президента Нґуєна Ван Тіє і віце-президента Нґуєна Као Кі. Ті шість невдачних кандидатів зібрали разом 1,864.235 голосів, отже більше, як їх дістала була листа названого президента й віцепрезидента. Тому вони відмовляють їм право виступати в імені народу.

В АМЕРИЦІ И У СВІТІ

ОЛДЖЕР ГІСС ОБЕРЕЖНО ВЕРТАЄТЬСЯ до публічного життя, як про це він сам повідомив в пресовому інтервю. Він має читати лекції про „Новий розподіл" в Новій школі для соціяльного досліду і пише книжку на цю тему, бо він був одним з тих, які близько стояли до тих людей, що творили політику так званого Ню Ділу. В 1948 р. совєтський шпигунський кур'єр Віттакер Чемберс зізнав, що Гісс видав йому секретні документи Державного Департаменту, де тоді працював. Гісс був засуджений в 1952-му році і відсидів кару тюрми трьох рокіт і вісьмох місяців. Колись його не пізнавали на вулиці приятелі. Він працював для Уряду від 1934-го року. Був із Ф. Д. Рузвелтом в Ялті і був головним секретарем на конференції, де засновували Організацію Об'єднані Нації в 1945 році. Тепер шукає праці як новик.

Ділимося жалібною вісткою з Рідними, Друзями і Знайомими, що дня 8-го вересня 1967 р. Волею Всевишнього відійшов на віки на 82-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. ПАВЛО ГРИГОРОВИЧ ВАСЮТА

уроджений в Груні на Полтавщині.

ПОХОРОН відбувся дня 11-го вересня 1967 р. на українському православному цвинтарі св. Миколая в Трой, Н. Й.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку залишені:

дружина — ОЛЕКСАНДРА
син — ПАВЛО з дружиною ЄСНОЮ
син — ВОЛОДИМИР
донька — ВАРВАРА з мужем д-ром ІВАНОМ ЯРМОЛИЧЕМ
10 внуків та
Родина на Україні

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА
і
НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
сповіщають у глибокому смутку своїм Членам і всій Українській Громаді про смерть визначної меценатки Наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Науки

сл. п. НАТАЛІЇ ДАНИЛЬЧЕНКО

яка своїм княжим даром записалася незатертими буквами в історії нашого Товариства.

Сл. п. Наталія Данильченко померла 18-го вересня 1967 року по довшій недузі на 80-му році життя.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 19-го вересня 1967 р. о год. 10-ій рано в Катедрі св. Володимира, 160 West 82nd Street в Ню Йорку. Тлінні Останки будуть поховані на цвинтарі в Покіпсі, Н. Й.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ НЮ ІНҐЛЕНД
— повідомляє, що —
Члени Відділу дадуть безплатну лікарську й дентистичну допомогу
ВСІМ ТИМ УКРАЇНЦЯМ, ЩО ЖИВУТЬ НА ТЕРЕНІ НОВОЇ АНГЛІЇ Й НЕСПРОМОЖНІ ЗА ТАКУ ДОПОМОГУ ПЛАТИТИ.

В першу чергу до такої допомоги управненими являються українські воєнні інваліди, незаможні комбатанти українських військових з'єднань, вдови й сироти по українських вояках.

Заінтересованих просимо звертатися на адресу голови Відділу:

Д-р ІВАН ДІДЮК
Dr. JOHN S. DIDIUK
23 South Fairview Street, ROSLINDALE, Mass. 02131
Telephone: FA 5-7200

ЩОРІЧНА ЗУСТРІЧ
УЧАСНИКІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОЇЗДОК В УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ
КОВБАСНЮК АҐЕНЦІЮ
— відбудеться —
В СУБОТУ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1967 РОКУ
на Союзівці
в КЕРГОНКСОН, Н. Й.
Запрошуємо Членів-Туристів і Приятелів.
ОГЛЯДАННЯ ЗНІМОК ТА ВИСВІТЛЕННЯ НАЙНОВІШИХ ФІЛЬМІВ З УКРАЇНИ.
ПРОГРАМА:
Субота:
Год. 12:30 — Спільний Обід.
Оглядання знімок-враження.
Год. 6:30 по пол. — Вечеря
та продовження висвітлення фільмів.
Неділя — СЛУЖБА БОЖА.
Замовлення слати:
"SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate, Kerhonkson, N.Y. or,
KOWBASNIUK AGENCY
286 East 10th Street, New York, N.Y. 10009
(Tony and Vera K. Shumeyko)

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ в ДІТРОЙТІ

До всіх Установ, Платників Національного Датку та всього Українського Громадянства Метрополії Дітройту

Заледви кілька тижнів часу ділить нас до СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, що відбудеться в половині листопада 1967 року в Ню Йорку. Як відомо, Підготовний Комітет СКВУ закінчує основні праці. Настав час, коли ввесь загал нашого громадянства має виявити свою поставу до так важливого діла.

Відбуття СКВУ вимагає більших фінансових засобів, яких поважну частину покриває наша репрезентація — Український Конґресовий Комітет Америки. Тому звертаємось до всіх наших установ, Платників Національного Датку та всього українського громадянства нашої Метрополії почати негайно вплачувати Національний Даток до УНФонду.

Найбільшою подією в наших часах, є безперечно Світовий Конґрес Вільних Українців. Це довгорічна мрія українців у вільному світі, це здійснення задумів нашого Проводу. Це ж найкращий пам'ятник, який можемо створити у 50-ліття Української Національної Революції. СКВУ говоритиме в імени нас усіх і про нас усіх. Тому всі ми мусимо включитися в загальну акцію допомогти йому фінансовими засобами.

ВПЛАЧУЙМО НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК через свої установи. Складаймо його в усіх відділах Кредитівки „Самопоміч", або складаймо на руки наших референтів УНФонду, що ними є:
на Дітройт-Схід Микола КУНИНСЬКИЙ — 20021 Mackay, Tel. 892-3115
на Дітройт-Захід — Дмитро ФЕДОРКО — 8541 Hartwell, Detroit, Michigan 48228. Tel.: 931-5695

Віримо, що наше громадянство виявить повне зрозуміння в так важливій справі, яким є СКВУ, вплачуючи Національний Даток і відповідний даток на його Фонд.

●

УВАГА! УВАГА!

Ввічливо повідомляємо все Українське Громадянство Метрополії Дітройту, що в СУБОТУ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1967 року, о годині 7-ій веч. в залі Українсько-Американського Осередку при вул. Карпентер ч. 2965 відбудеться ГРОМАДСЬКА НАРАДА В СПРАВІ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ.

До участи в нараді запрошуємо по двох представників кожної установи, всіх платників Національного Датку та все українське громадянство.

Екзекутива Метрополітального Відділу УККА в Дітройті

Увага! Увага!

КЛІВЛЕНД, ПАРМА й ОКОЛИЦІ!
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ З ОСІДКОМ У КЛІВЛЕНДІ
— запрошує —
Членів УНСоюзу та Українське Громадянство на
ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ
яке відбудеться
в неділю, 8-го жовтня 1967 р.
о год. 3-ій по пол.
в залі УНДому при 2255 Вест 14-та вул.
у КЛІВЛЕНДІ, Огайо.
Гостем-промовцем на вічу буде головний предсідник УНСоюзу
Йосип Лисогір
який поділиться своїми спостереженнями і враженнями із своєї подорожі по Европі та відвідинами українських осередків і їхніх громадських та церковних установ в цілому ряді країн.
●
Членство УНСоюзу та Українське Громадянство запрошуємо прибути на це громадське зібрання.
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку
149 2-га Евеню
П'ятниця, 22-го вересня, год. 8-ма веч.
ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ
I. І.КЕРНИЦЬКИЙ ІКЕР і М. ПОНЕДІЛОК
II. Проф. Р. ВЕНКЕ — скрипка:
1) Романсо ч. 2, оп. 8 — Я Степового
2. Скерцо Тарантелля — Я. Вінявського
При фортепіяні Ю. ЦИВРІВСЬКИЙ
ЗАПРОШУЄМО ВСІХ НА ЦЕЙ КЛЮБОВИЙ ВЕЧІР.

КАЛИНА ЧІЧКА-АНДРІЄНКО
(Педагогічний диплом Державної Музичної Академії — Берлін)
ПРИЙМАЄ НА НАУКУ ГРИ НА ФОРТЕПІЯНІ
ДІТЕЙ ВІД 6-го Р. ЖИТТЯ, ЗААВАНСОВАНИХ УЧНІВ І ПОЧАТКУЮЧИХ ДОРОСЛИХ
Поправка позиції рук, усунення штивности і болів в руках, інтензивна праця над правильним виконанням різних стилів світової музики. До розпорядимости учнів — багатий український репертуар. Для студіюючих спів і інструменталістів — вивчення репертуару (coaching).
Тел.: YU 2-5705, N.Y.C.

Український Католицький Університет ім. св. Климентія в Римі
З ДОРУЧЕННЯ ЇХ БЛАЖЕНСТВА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА
уповажнені професори Університету, що перебувають у ЗДА, д-р Микола Чубатий та д-р Василь Ленцик переведуть
у Ню Йорку, дня 23 вересня 1967 р. о год. 5-ій по полудні
в залі Українського Інституту Америки при 2 Е. 79-тій вул. (ріг 5-ої Аве.)
— приписаний —
ГАБІЛІТАЦІЙНИЙ ВИКЛАД Д-РА ІГОРЯ СОНЕВИЦЬКОГО
аспіранта на доцента музикології Університету
ПОРЯДОК ЗАСІДАННЯ:
Відкриття.
Габілітаційна процедура в Українськім Католицькім Університеті — проф. Василь Ленцик
Проголошення оцінки габілітаційної праці аспіранта: „Артем Ведель і його музична спадщина" — проф. Микола Чубатий
„Життєвий та творчий шлях Нестора Нижанківського" — виклад д-ра Ігоря Соневицького
На цю університетську врочистість запрошується Громадянство.

ЯК ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ В АМЕРИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

риканським" щоденно співживемо!); але скажімо їм, що ми проти того, щоб бути тільки американцем по мові, що любов до рідних українських традицій, до рідного обряду, національних свят тощо і знання та плекання побіч англійської другої, отже української мови, — ніяк не перешкоджає бути добрим американцем. Пояснімо їм, що немає конфлікту ідей чи інтересів, а є тільки конфлікт щоденної практики.

І врешті останнє: треба нам самим собі усвідомити, що наше завдання тут якнайдовше зберегти американську Україну при її українськім „я". Бо ми проти сліпої, бездушної, шкідливої і нікому непотрібної асиміляції, тобто проти повного приподібнення у всьому до того, що американське, але ми за інтеґрацію, ми за те, щоб стати частиною американської культури з рівночасним задержанням наших власних, націопсихічних особливостей. Ми за те, щоб внести в американську культуру наш вклад, доповнити її і збагатити нашим мистецтвом, нашою піснею, нашим світосприйманням, а не віддалятися від нього.

А як практично така інтеґрація, а ще краще акультурація мала б виглядати і які її світла та тіні — це вже інша, зовсім інша проблема, яка не входить в обсяг цієї студії.

(Кінець)

Хочете знати, як жевріла іскра української свідомости в другій половині минулого віку і як народжувалася та сила яка збудувала Українську Державу, — то читайте:
ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА
„СПОГАДИ"
Цю велику на 504 стор. книжку, читається немов цікаву повість.
Ціна тільки $3.50
Замовляти в:
SVOBODA

В суботу, 23-го вересня 1967 року
о год. 2-ій по полудні
на кладовищі HOLLYWOOD CEMETERY
Stuyvesant Avenue, Union, N.J.
відбудеться
ПОСВЯЧЕННЯ НАГРОБНОГО КАМЕНЯ
на могилі
сл. п. Д-ра ВОЛОДИМИРА БЕМКА
Рідню, Приятелів, Знайомих та Земляків Бережанців просимо до участи.
РОДИНА
Доїзд: з гайвею ч. 22 звернути на Vauxhall Rd., звідти звернути на право до Styuvesant Avenue.

Замість квітів на могилу
св. п. ОЛЕКСИ ПЕТРОВИЧА ВАРАВВИ-ВОРОНІНА (О. КОБЕЦЬ)
склали 15.00 долярів
на Українську Вільну Академію Наук у США
Леся і Іван ГАЄВСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ВРЕЦЬОНИ
б. лікаря в Сколім,
складаю 25.00 долярів
на УВАН в Ню Йорку.
●
Вельмишановній Опечаленій Дружині Покійного і Його Родині висловлюю цею дорогою моє найглибше співчуття.
Д-р Стефан БУЛАК
в Торонті, Канада

Замість квітів на могилу
св. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ВРЕЦЬОНИ
складають 20 долярів
на Університет у Римі
Анна ПОЛЯНСЬКА з Родиною

Замість квітів на могилу дорогого Товариша
бл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ВРЕЦЬОНИ
складаю 50 долярів
на цілі НТШ в ЗДА.
Д-р Богдан ГАРБОВСЬКИЙ
Ютіка, Н. Й.

Замість квітів на могилу Товариша по Зброї
сл. п. інж. ГРИГОРА ТЕРЛЕЦЬКОГО
складаємо 10.00 долярів
на Українських Воєнних Інвалідів.
Управа ОбВУА — Шикаґо

Аллентавн, Па.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ П-СТВА ПЕТРА І МАРІЇ КМЕТІВ

Петро і Марія Кметі

Люди, які дожили п'ятдесятьох літ в подружжі, почуваються щасливими, Богом благословенні. І діти, внуки, ближча і дальша родина та приятелі відзначують таку оказію ювілеєм, богослуженнями й гостинами.

Такого щастя дожили наші добрі і взірцеві громадяни панство Петро і Марія Кметі, бо 21-го липня минуло п'ятдесять літ їхнього подружжя. Тоді заходами їх дітей влаштовано ювілейну врочистість.

Початком Ювілею було відслуження св. благодарственної Служби Божої і Молебня за здоров'я Ювілятів. Відправляв настоятель Всеч. о.Василь Чекалюк в місцевій українській православній церкві Преч. Діви Марії, а відтак потім була імпозантна гостина для великого числа родини, сусідів і приятелів в гарно причепуреній залі Парафіяльного Осередку. До гарно уквітчаних столів засіли гості, а по хвилі з своїм священиком під спів „Многая Літа" увійшли Ювіляти. Молитвою і благословенням страв відкрив гостину о. настоятель.

В часі гостини були спогади й жарти, а вкінці о. парох, взявши на себе обов'язок тостмайстра, покликував гостей до висловлення своїх гадок. Гості складали не тільки щирі побажання і наділювали Ювілятів дарунками. Гарний був дарунок трьох маленьких хлопчиків-внуків, які піднесли своїм: дідові і бабці китицю рож зі звисаючими п'ятдесяти золотими стяжками, а на кожній з них був гарно скручений доляр.

Видатні промови були п Михайла Федорака, голови Церковної Ради, та нашої довголітньої предсідниці Церковного Сестрицтва пані Парані Лаба. Ювіляти і їх донька і син висловили вдячність всім, що так численно своєю присутністю звеличали це небуденне свято. Вкінці і о. Чекалюк виголосив цікаву довідку про життя Ювілятів, закінчуючи гостину відспіванням „Многая Літа" і молитвою.

До повищого хочемо додати, що п-ство Кметі є членами Українського Народного Союзу у 147 і 151 Відділах в Аллентавні. Пані Марія в 1963 р. під час святкування 70-ліття УНСоюзу, в нашій Окрузі, отримала почесну грамоту з рук головного секретаря п. д-ра Падоха як довголітня членка УНСоюзу.

Панство Кметі є однолітками, походять з одного і того самого села: Stationславчики, п. Броди. Сусідами з краю, разом ходили до школи й до одної кляси. На американський континент прибули в один час, з тою різницею, що п. Петро поїхав до Вінніпеґу в Канаду а пані Марія до Аллентавну. Пан Петро пробував щастя в Канаді три роки, відтак виїхав до Шикаґо, пробувши там раптом пару тижнів, і після цієї невдачі рішив поїхати в Аллентавн. Стрінувшися після трилітньої перерви з своєю Марусею, рішив поставити своїй мандрівці кінець, і оселитися таки в Аллентавні. Побралися в місцевій церкві 21-го липня 1917 р. Тайну супружества уділив їм пок. о. Антін Лотович.

Панство Кметі взялись до праці запопадливо. Пан Петро працював кілька літ в дротовні а пані Марія в сигаровні. Відтак п. Петро змінив своє заняття, пішов працювати до пекарні. Тут вивчився випікати хліб найкращої якости і різні печива. З годом рішились взятись до того промислу на власну руку. Тридцять п'ять літ працювали днями й ночами, аж доки їм сили служили. Нарешті рішились здати свій промисл і поки ще здоров'я служить відпочити і зазнати родинного щастя з дітьми і внуками.

Панство Кметі доробилися і мають понадпересічний рівень життя. Є в них двоє дітей, донька і син, з якими почуваються щасливими. Донька Катерина є вчителькою в публічній школі, активна в українському громадському житті, і горда, що з українського роду. Син є промисловцем — управителем поважної фірми.

І членство і Заряд 147 Відд. УНС складає Ювілятам найкращі побажання: Доброго кріпкого здоров'я та прожити на Многі і Щасливі Літа!

Іван Зазворський

Коли жертвує пенсіонер . . .

„В житті, як на довгій ниві, не перейдеш, не вколовшись" . . . А 80-річний пенсіонер, Стефан Костів, із с. Дмитрів у Галичині пройшов за свій вік не тільки ниву, а й моря та океани, довелось йому бути і на коні, й під конем . . . Закінчив торговельну школу у Львові, в 1908 покликали його до війська, хотів до офіцерської школи і не потрапив через помсту польського старости батькам С. Дмитрова за вибір „староруських послів". Юнак діяв енергійно: того ж року втік з чужого війська до Києва, потім виїхав до Америки: 3-го лютого 1909 р. був уже у країні свободи, уникаючи переслідувань. Довелось спочатку в Джерзі Сити не раз заночувати в парку, бо господині заборгувався цілого доляра . . . „Мав ще два центи в кишені, — згадує п. Стефан Костів: за одного цента купив німецьку газету і так знайшов працю в пекарні, а через рік перейшов до праці по банках" . . . Опанувавши мову і розглянувшись навколо, Стефан Костів побачив, що половина Америки припливла так само на кораблях, як і він: від 1922 р. п. Костів почав працювати аґентом у „Прудентшел Лайф Корпорейшен", і при тій формі дослужившись у 1950 році до пенсії.

Людське життя не кінчається на праці для прожиття. Ще в 1916 р. Видавництво „Свобода" видало тут дві його книжечки: „Людоїди" та „Вільний чоловік". Він допомагав придбати Український Народний Дім, допомагав своїм землякам знайти кращу працю. В 1918 р., як контролер портових бюр, викрив неподобства — дехто з несумлінних працівників витягав з листів іміґрантів гроші, листа заклеював і відсилав за океан . . . Листи С. Костева за океан, до Рідного Краю, завжди важчали від „зелених", бо там була родина, рідні люди і рідні українські справи.

Степан Костів під час одних із своїх відвідин у „Свободі". За ним — д-р Л. Луців.

І нині він пенсіонер, — а ось у „Нашій Громаді", виданні „Самопомочі" в Джерзі Сити з вересня 1967 р., читаємо:

„Пан Степан Костів, довголітній голова Кредитового Комітету нашої кооперативи, тепер пенсіонер, подарував перед закінченням шкільного року гроші з дуже вимовним призначенням: дол. 50 для учня, який закінчив Парохіяльну Школу та знає найкраще українську мову; по 25 дол. для двох учнів Рідної Школи, 75 дол. на купівлю книжок для учнів Рідної Школи".

Є хтось милостивий для милостивих на цьому світі: п. Стефан Костів відвідав головний будинок УНСоюзу і Редакцію, без огляду на свої 80 літ, сам, без супроводу, навіть без палички, що так часто супроводжує старість.

Українці Канади справедливо гордяться своїми піонерами. Ми, радіючи ними, передаємо їм щирий привіт від українського піонера в ЗДА! Пенсії п. Стефанові Костіву сяк-так вистачає, і коли б вона була трохи більша, а його щире серце трохи менше, то напевно побував би і в Канаді. Але давненько вже не був, бо ось — дарує ще й на дітей, на рідну культуру. А це ж, мабуть, одна з найбільших пожертв, бо — пенсіонерська. (п)

Помер Ол. Попов, секретар 286-го Відділу УНС

Джерзі Сити, Н. Дж. З головної канцелярії Українського Народного Союзу повідомляють, що 7 вересня в Шароні, Па., помер після трирічної недуги довголітній секретар місцевого 386-го Відд. УНСоюзу св. п. Олександер Попов. Покійний народився в селі Медин, Збаразького повіту 21-го лютого 1889 року. Належав да старшої еміґраційної групи й від ранніх тридцятих років був членом УНСоюзу, в якому згодом зайняв відповідальний пост секретаря свого Відділу. Хоч все своє життя важко працював в сталеварні на прожиток свій і своєї чималої родини, бо мав шестеро дітей, то все знаходив час на живу громадську роботу, а передовсім для УНСоюзу. Недавно відійшла з цього світу його дружина Софія, після чого в нього вже не стало сили перемогти свою довготриваючу недугу й він відійшов за нею. Тривалу пам'ять цього прикладного громадянина й союзового секретаря будуть зберігати всі, які його знали й яким він допомагав, в чому міг.

ЖЕРТВУЙМО НА НАЦІОНАЛЬНІ ЦІЛІ ПРИ КОЖНІЙ НАГОДІ

Нагод до складання пожертв на національні цілі багато: церковні, національні та родинні роковини. Багато людей та родин з нагоди їх роковин складають свої щедрі пожертви.

Такою жертвенною родиною є родина Ткачуків і Олесюків. Вони в третю річницю сл. п. Степана Олесюка пожертвували: $5 на Церкву - Пам'ятник у Бавнд Бруку, $10 на Українських Інвалідів з наших визвольних змагань, $15 на видання англомовної історії д-ра М. Стахова в рямках НТШ.

Н. Н.

СОВЄТСЬКІ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО В'ЄТНАМ

Передруковуємо без змін, для ознайомлення читачів із „стилем" інформації, одно з повідомлень у „Радянській Україні" з 6 вересня про хід бойових дій у В'єтнамі. Подібні перебільшені вістки друкуються в совєтській пресі щодня:

„Б'ють у повітрі і на воді

„Ханой, 5. (ТАРС). Бійці протиповітряної оборони В'єтнамської народної армії збили учора три американських літаки під час нальотів авіації противника на густонаселені райони пригорода Хайфона. За уточненими даними агенства ВІА, під час нальотів на північнов'єтнамські провінції Намха, Куангбінь, Тханьхоа, Ніньбінь і в район Віньліня американська авіація 31 серпня, 1, 2, і 3 вересня втратила, крім оголошених, ще десять літаків. Артилеристи берегових батерей В'єтнамської народної армії пошкодили чотири американських військових кораблі."

ЯКА ВУЛИЦЯ — ТАКЕ Й СВЯТО

Під назвою „Свято вулиці" в „Радянській Україні" з 7 вересня надруковано наступну реальну вістку з Вінничини про безкоштовну працю населення у вихідні дні: „На відзначення 50-річного ювілею Радянської держави в селах багатьох районів Вінничини проводяться змагання за красу вулиць, садиб. А в селі Ілляшівці ввійшло в традицію справляти свято нової вулиці. Навесні цього року таке свято відбулось на новій вулиці — імені XXIII з'їзду КПРС. Тут проклали шосейну дорогу, обсадили її фруктовими деревами, квітами. Тепер готуються до такого свята ще на одній магістралі".

Праця — HELP WANTED MALE

Портер
ГОДИНИ 6:30 р. — 3 п. п. Повний час, постійна праця, легке чищення. Багато бенефітів працюючого.
Martin's
Fulton Street, Brooklyn
Вживати вхід тільки для працівників.
236 Duffield Street.
Голоситись щоденно 9:30-3

Factory Help Machine Operators
Openings on all shifts for capable, ablebodied men with good employment records. We will train you. Good working conditions, steady employment, liberal vacations. Blue Cross, Blue Shield, paid life insurance.
Apply:
ALPHADUCT WIRE & CABLE CO.
Div. of General Cable Corp.
25 Van Dyke Avenue
New Brunswick, N.J.
An equal opportunity employer

Patrolmen
Повний час, вікенди з увагти на розріст в Rockland, Orange & Westchester Counties відкривається тепер багато праці для відповідальних і сумлінних мужчин. Платня + дохід.
Тел.: 914 761-0224
PINKERTON'S INC.
An equal opportunity employer.

Accurate Window Cleaning Corp.
Пошукую
РОБІТНИКІВ
до миття вікон. Можемо також навчити.
Голоситись:
414 East 52nd Stree N.Y.C.
Тел.: PL 5-8840

ПОТРІБНО РОБІТНИКА
(радше одруженний) для обслуги печей до розвозу оливи. Може бути нефаховий. Навчимо.
Smook & Son Oil Co.
26 Leslie St., Newark, N.J.
372-6812

CENTERLESS GRINDER
Set up & operate on Thru Feed Plastic. Good pay. Steady. Nice working conditions.
Severna Amphenol Division
45 Glenwood Place
East Orange, N.J.
(201) 676-2288

СТОЛЯР
Цілковитий досвід інсталяції в кухні. Висока платня, постійна праця, мусить мати власне авто і знаряддя. Добре постав. фірма в Брукліні.
Тел.: DE 6-6565

UPHOLSTERERS
Досвід, пов. час або на кілька годин, постійна праця, присм. умовини. Висока платня для кваліфікованих. Платні вакації, доск. нагода для відповідних.
Тел.: SO 8-5508

MAINTENANCE MAN FOOD PROCESSOR
Rutherford, N.J. Area
Must be a good all round man. Familiar with process equipment. Pumps, fillers, material handling & have good maintenance skills of pipe fitting. Mechanical repairs & other maintenance ability. Union shop. Excellent opportunity for right man.
Call (201) 939-3336

WANTED
Cabinet repairman for kitchen and television cabinets, 1 or 2 days a week, steady on a perjob basis. Call 716 TX 5-1209, Mr. Sanchez.
RCA VICTOR DISTRIBUTING CORP.
Buffalo, N.Y.

МУЖЧИНИ
Сильні фізично, відп. мужчини до вивозів сміття, висока платня для мужчин, що можуть також їхати авто. Години праці від 3 по пол., 5 вечорів в тижні. Добра платня, платні вакації і свята і інші бенефіти. Постійна праця. Компанія понад 50 р. в бизнесі.
Тел.: BR 9-4036, N.Y.C.

ЗАГАЛ. ФАБРИЧНА ПРАЦЯ
Постійна праця, багато праці на бонус, 8 плат. свят, вакації, Blu Cross і т. д. год. праці — 7-3:30 по пол. Голос. особисто до Mr. Runk або Mr. Johnson у Clark Furniture Mfg. Corp.
Walnut Avenue & Valley Rd.
Clark, N.J.

MACHINE ASSEMBLERS
Experienced men with good mechanical background to asseble parts and construct precision built printing machinery for established progressive company. Good pay, steady work, overtime, good benefits.
Rutherford Machinery Co.
401 Central Avenue
E. Rutherford, N.J.

Праця — HELP WANTED MALE

BRAKE OPERATORS
Досвід на денну шифту. Постійна праця з свертайми. Досконала нагода для відповідних. Голос.
Curtis Partition Corp.
590 Belleville Turnpike
Kearny, N.J.

ЛИВАРНІ РОБІТНИКИ
Не вимагається досвіду. Навчимо, вік не має значення. Компанія платить пов. госпіталізацію, життєве забезпечення, пенсію, і т. д. Постійна праця.
D. Hurley & Sons, Inc.
70 Manufacturers Place
Newark, N.J. 07105 623-0680

Праця — HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
Вимагається досвіду при шитті спідничок і спортового одягу. Секційна праця на штуки. Гарантія — $2.00 на годину і більше. Постійна праця. Голоситись цілий тиждень.
S. & J. Manufacturing Corp.
35 Exchange Pl. Passaic, N.J.
(Next to Unemployment Office)
Phone: 201 777-6528

ГОСПОДИНЯ, $300
в молодшому віці, анг. мова неконечна, постійна праця, власна кімната і т. д. Батько з 2 доньками, у віці 14 і 18 років.
Телефон. по 6 год. веч.
HO 8-6844, L.I.C.

КУХАРКА
Европейська, легка домашня праця, для самітньої жінки в Йонкерсі. Власна кімната, лазничка і TV. Останні рекомендації, анг. мова.
Тел.: (914) GR 6-7123

COUNTERWOMEN AND CASHIERS
Постійна праця для жінок при харчуванні, в кафетерії у вел. промисловому закладі при Mc Bride Avenue в Little Falls, і 150 Totowa Avenue, Wayne, NJ Години 8 р. — 3 по пол. понед. — п'ятниці. Телеф. за інформаціями (201) 748-0800.
Бенефіти включають даром госпіталізацію і медичне забезпечення. Мусять говорити, читати і писати по-англійськи.

ГОСПОДИНЯ
з досвідом. Повна відповідальність. 3 кімн. апарт. і 6 річна дитина. Спання на місці, 5 днів, $50.00. Гарна тепла атмосфера. PE 6-4363 (будні від 10 р. — 5 по пол.). Вікенди цілий день OL 3-4289.

Праця — MALE & FEMALE

Restaurant/ Kitchen Help
Waitresses
Salad/Sandwich Preparer
Cashier
Dishwashers
Various Schedules
OUTSTANDING BENEFITS
Excellent salary and working conditions.
APPLY AT
THE EMPLOYMENT OFFICE
3rd Floor of the New Store
Monday thru Saturday
10 A.M. to 9:30 P.M.
Bamberger's
Willow Brook
Wayne, N.J.
An Equal Opportunity Employer

МУЖЧИНИ і ЖІНКИ
у віці 30-45, легка варстатна праця, д. платня, вакації, 6. бенефітів, присмні умовини праці. Пост. праця. Год. 7:30-4 по пол. Голос. за домовленням. Маємо перекладачів.
DA 9-5152
Cardo Automotive Products
181 E. Hunting Park Avenue
Philadelphia, Pa.

PITTSFIELD, Mass.
School System is seeking a junior high school principal. Salary $5,800 to $8,671 based on experience plus $600 for a Master's Degree and a differential of $3.408. Contact Mr. Thomas J. Roche, Assistant to the Superintendent in charge of Personnel Services, Pittsfield, Mass.

Праця — MALE & FEMALE

LABORATORY TECHNICIAN
High school graduate preferred. No experience necessary. Interesting work in paint development research. Write or call.
Norton & Son
E. 5th St. & Hobart Ave.
Bayonne, NJ 201 437-0770

PHYSICAL THERAPISTS
Мужчини або жінки. Повний час або кілька годин. Вимагається лайсенс NYS. Модер. загал. шпиталь, 260 ліжок, з акт. пацієнтами клініки, опіка вдома і студентів під керів. психіятра. Доск. платня і умовини праці. 45 хв. від NYC. Голос. Personnel Dept.:
Phelps Memorial Hospital
N. Tarrytown, N.Y.
(914) ME 1-5100

Business Opportunity

ДІМ ДЛЯ СТАРШИХ ВІКОМ
19 кім. дім, тепер в дії удоск. дім для старших. Чудов. положення на $5\frac{1}{2}$ акр. перш. залісненій землі, ідеал. полож. між Ню Йорком і Філядельфією. Мешкан. приміщення на місці. Оцінено на $120.000 з добр. умовами сплати для відповідних. Гарний прихід.
Тел.: (201) 762-0274

TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
ТРИЗУБ
760 Clinton Avenue
NEWARK, N.J. 07108
Tel.: 371-1120

Піврічний Біляне
на день 31-го СЕРПНЯ 1967 року

СТАН ЧИННИЙ

Позички на перші морґеджі	$ 9,022,021.18
Позички на поправки домів	40,271.87
Позички на щадничі конта	36,723.46
Інвестиції — Державні бонди	550,000.00
Готівка в касі і в банках	276,808.27
Акції у Federal Home Loan Bank	85,300.00
Реальність	38,477.24
Земля і будинок щадниці	214,155.74
Умеблювання і машини	22,541.38
Інші засоби (майно)	100,722.16
РАЗОМ	$10,387,021.30

СТАН ДОВЖНИЙ

Членські ощадности	$ 9,736,634.74
Різдвяні і вакаційні ощадности	58,886.00
Дрібні зобов'язання	16,686.28
Невикористані кредити	62,417.15
Резерви та неподільні зиски	512,397.13
РАЗОМ	$10,387,021.30

Член FEDERAL HOME LOAN BANK and FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORPORATION.
Ощадности кожного члена обезпечені до $15,000.00.
INSURED
• Платимо $4\frac{3}{4}\%$ за ощадности.
• Відсотки обчисляємо 4 рази в році.
• Даємо позички на купно домів.
• Скора й совісна обслуга.
• Безплатне паркування.
• Грошові перекази. • Виміна і продажа державних бондів. • American Express Travelers Cheques (чеки для подорожуючих). • Приймаємо ощадности поштою.
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ У СВОЇЙ УСТАНОВІ!

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550. New York City
ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
для всіх кляс та шкіл українознавства гуртом — замовляти тільки в „АРЦІ".

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave. New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР. Рівнож приймаємо замовлення на авта холодільники, машини до шиття і прання, меблі і мешкання.
Уряд. години: пон.-п'ят. 8:30-7 веч., суб. 8:30-6. веч. неділя 10-3 по пол.

EXPO 67
Винаймаються кімнати в гарній околиці, центер міста, парк, вигідне й зручне сполучення до EXPO. Одна особа — 5 дол., дві — 7 дол. На тиждень таньше.. IVAN SAPA, 4149 Esplanade Ave., Montreal, Que., Tel.: 844-7090 вечером від 5-10.

Real Estate

ДІМ на ПРОДАЖ
2 род., frame дім, в доброму стані, вел. кімнати, 50 x 100 площа, близ. поїздів і автобусів.
56 Arlington Ave., Brklyn, N.Y.
Тел. 827-2927, питати Colombo
Щойно знижено до $17,000.

LAKE MOHAWK
Дім на цілий рік або літо. Добре держано, помір. ціна, на провінції товариський клюб, олив. пар. огрівання, вид на озеро. Всі зимово-літні спорти, 3 спальні, машина миття посуди, сушення, коминок. Близ. кат. церкви і параф. школи. Нижче $15,000.
(201) 676-4092, 676-4089, 642-6556.

WESTCHESTER
Katonah Vicinity. 15. акр. колон. фармер. дім 1827, змодернізований, також неумебл. катедж (4 кімн.). Приватна дорога. $46,500 можл. морґедж, інші доми, зараз до займяття $20,000 до $100,000.
Rose Harper
Baldwin Place, New York
914 962-4091 or 914 248-5625

Farm & Country Homes

НА ЛІТО АБО ВІДПОЧИНОК
Катедж, 3 спальні біля села. Надзвичайний відпочинок, ціна. $7,500.
KOPP of KERHONKSON, NY
Dial (914) 626-7500

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ТАРЗАН, Ч. 5874. Небезпека для білих!

TARZAN AND DR. SMITH BROUGHT THE WOUNDED BOY TO THE KAVANDA VILLAGE, BUT ANGRY SHOUTS GREETED THEM...

ABRUPTLY, THE CHIEF APPEARED. "SEIZE THE WHITE MEN!" HE EXCLAIMED. "THEY MUST SUFFER A THOUSAND DEATHS FOR HARMING MY SON!"

5-31 5874

Тарзан і д-р Смит принесли пораненого хлопця до села Кевенди, але їх зустрінули розгніваними вигуками...

Негайно, з'явився ватажок. — Заарештуйте білих людей, — гукнув він. — Вони мусять перенести тисячу смертей за шкоду моєму синові!